

INVESTICE DO UMĚNÍ

AI versus umění

Umělá inteligence umělec nejspíš nepředčí, může ale usnadnit práci galeristům.

Talentedý kritik

Nekonvenční vizuální tvorba Krištofa Kintery vzbuzuje emoce. Umí uchvátit i pobouřit.

Cesta ke sběratelství

Kurzy Barbory Půlpánové učí začátečníky umění vnímat i sbírat, kultivují vašeň.

ARETE

ARETEDIAMOND.CZ

Největší výběr certifikovaných
tenisových náramků s přírodními
diamanty v České republice

www.aretediamond.cz • objednavky@aretediamond.cz • +420 734 770 000

OBSAH

AI versus štětec

04-06

Zatímco umělec vede k tvorbě bytostná potřeba, u umělé inteligence to tak není. Podle odborníků proto kreativité a osobitosti člověka sotva může stačit.

Mistr emocí

08-11

Krištof Kintera patří mezi nejžádanější umělce české výtvarné scény. Tlak, který by z toho mohl plynout, si ale prý nepřipouští. Zkrátka si dělá, co chce.

Nákup uměleckých děl

12-13

Rekordy v prodeji umění v minulém roce nepadaly, přesto se vyplácí do uměleckých děl investovat. Velký potenciál má současné umění.

Cesta ke sběratelství

14-16

Barbora Půlpánová již čtyři roky pořádá kurzy EduArt Experience. Pomáhá tak zájemcům nacházet cestu k umění a tím i kultivuje vášně pro sběratelství.

Digitální umění

18-19

Nezaměnitelné tokeny (NFT) se v období covidu staly mánií, která v mnohém připomínala sbírání céček. Spíše než o investici do umění šlo totiž o módní trend.

Talent realistické malby

20-22

Adam Kašpar je želízem v ohni mnoha galeristů. Dovede bezkonkurenčně zachytit podstatu netknuté přírody.

Kam za uměním

24-25

S podzimem lákají galerie a umělecké prostory na řadu atraktivních výstav. Které rozhodně neminout?

MAGAZÍN INVESTICE DO UMĚNÍ – PŘÍLOHA HN (9. 10. 2024) a týdeníku Ekonom (10. 10. 2024). Ředitel speciálních projektů Aleš Mohout • Art director Jan Vyhnánek • Editorka Alena Dušková • Layout Jan Stejskal • Titulní foto Libor Fojtík • Grafika vizuální studio mediálního domu Economia • Adresa redakce PORT 7, Pod dráhou 1637/2, Holešovice, 170 00 Praha 7 • Tisk Triangl, a.s., Beranových 65, 199 02 Praha 9 • Samostatně neprodejné • <http://www.hn.cz>

Partner magazínu

J&T BANKA

AI versus štětec. Svět umění ovlivní umělá inteligence, mají se umělci bát?

Skutečné umělecké dílo má reálný přínos pro společnost. Nelze si jej plést jen s dekorací. Z toho důvodu AI těžko může umělcům konkurovat.

Umělá inteligence se v budoucnu pravděpodobně stane běžnou součástí světa umění. Má ale potenciál ho dramaticky změnit? Zatím se zdá, že bude pouze cenným pomocníkem v oboru, ve kterém po tisíciletí má poslední slovo kreativita umělce.

V srpnu 2022 vzbudil v Coloradu pořádný rozruch herní návrhář Jason Allen. Soutěž výtvarného umění vyhrál s obrazem Théâtre D'opéra Spatial. Porota ovšem nevěděla, že jej namalovala umělá inteligence. Allen pouze desítky hodin pracoval na zadání v programu Midjourney. Nástroje jako DALL-E či Midjourney umožňují vytvářet složitá díla pouhým zadáním několika slov do textového pole. Ačkoli Jason Allen vyhrál v kategorii digitální umění, a tedy pravidla soutěže neporušil, nabízí se otázka, co udělá s trhem umění AI, která bude tvořit díla k nerozeznání od těch „lidských“.

„Domnívám se, že to působí jako problém jen v kontextu pár velmi izolovaných případů, ve skutečnosti bych to za problém vůbec nepovažovala. Samotné dílo vytvořené umělou inteligencí překračuje na první pohled hranici kýče a nejeví žádné známky reálného přínosu umělecké tvorby. To jsou ostatně dva parametry, se kterými má AI problém prakticky vždy. Umění si nelze plést s dekorací – má obohacovat, rozšiřovat obzory, hledat nové úhly pohledu, komentovat i kritizovat a v neposlední řadě má být autentické. To od umělé inteligence očekávat nelze,“ říká Valérie Horváth z Art Servisu J&T Banky.

Trh s uměním se AI podle jejího názoru nenechá zmást. Sběratelé se o díla, která kupují, zajímají. S žijícími umělci se rádi setkávají a nezřídka vznikají letitá přátelství. „Utajená práce s AI by taková zůstala maximálně do první návštěvy ateliéru. Myslím, že by to byl velmi krátkozraký pokus, a právě proto AI v tomto ohledu jako hrozbu vůbec nevnímám,“ dodává Horváth.

AI jako cenný pomocník

Oslovení odborníci se shodují, že ve světě umění existuje celá řada odvětví, která najdou pro umělou inteligenci vhodné využití. AI může mít ohromný přínos pro sběratele, od pomoci při dohledávání údajů o konkrétním díle přes predikce tržních cen až po určení pravosti děl.

„Za zmínku stojí také nedávné využití AI v rámci restaurátorského projektu Rembrandtovy Noční hlídky, kdy umělá inteligence na základě dobových kopií tohoto slavného obrazu a Rembrandtova rukopisu dokázala domalovat chybějící části obrazu,“ říká Valérie Horváth.

Co se týče umělecké tvorby samotné, je expertka z Art Servisu J&T Banky skeptičtější. „AI jakožto novou technologii zcela jistě rádo a skvěle využije novomediální umění, stejně jako dosud pracovalo se vším od videa přes zvláštní filmové efekty či NFT až po všechny možnosti, které naskýtá dnešní internet,“ uvádí a dodává: „Dovedu si představit, že pro některé autory či autorky bude AI skvělým pomocníkem pro nějaký obohacující společenský komentář, což je ostatně jedna z naprosto zásadních rolí umění dnešní doby.“ Využití v podobě namalování obrazu na základě vhodné definovaného promptu ale podle ní nemá šanci obstát jako kvalitní umění.

Jiné by to podle ní mohlo být v oblasti grafického designu a ilustrace, kde se nekladou takové nároky na autenticitu. Přesto ale věří, že i v tomto případě převáží lidskost.

AI pozná falza

Umělá inteligence může být cenným nástrojem pro ověřování pravosti děl. Ve Švýcarsku vyvinuli technologii, jež za její pomoci ověřuje pravost obrazů starých mistrů. Technologie od švýcarské společnosti Art Recognition analyzovala už více než 500 uměleckých děl po celém světě. V loňském roce společnost zabývající se umělou inteligencí tvrdila, že její software identifikoval s 96procentní pravděpodobností, že dříve neznámý obraz pochází od italského umělce Raphaela, což by zvýšilo hodnotu díla na stovky milionů dolarů.

Pro trénování umělé inteligence se používají dva odlišné soubory dat. První se skládá z fotografií všech známých a ověřených děl umělce, druhý obsahuje negativní příklady, díla od umělcových studentů, spolupracovníků, obdivovatelů, ale také známé padělky nebo moderní napodobeniny včetně děl vytvořených umělou inteligencí v umělcově stylu.

„Tyto kontrastní příklady pomáhají AI rozlišovat mezi autentickými díly a napodobeninami,“ vysvětluje Carina Popovici, generální ředitelka Art Recognition.

Bez umělé inteligence se pravost díla ověřuje složitou umělecko-historickou analýzou, prací s prameny v archivech a v některých případech i chemicko-technologickou analýzou. Pravděpodobně AI tento složitý a odborně náročný proces v nejbližší době nenahradí, může ale představit další důležitý díl skládačky.

Nástroje jako DALL-E či Midjourney umožňují vytvářet složitá díla pouhým zadáním několika slov do textového pole.

Zájem o ověřování umění na základě umělé inteligence nicméně podle Cariny Popovici roste, a to zejména mezi soukromými sběrateli, obchodníky s uměním, galeriemi a aukčními domy. „Naši klienti hledají autentizaci z různých důvodů, jako je usnadnění prodeje a nákupu, řešení protichůdných znaleckých posudků nebo jednoduše z osobního zájmu,“ uvádí.

Firma Art Recognition s vývojem technologie začala v roce 2019 s cílem vytvořit bezpečnější a transparentnější trh s uměním. „Jednou z našich největších výzev je dostupnost komplexních dat, zejména pro umělce s omezeným počtem děl, jako je Vermeer. Neustále pracujeme na rozšiřování našich datových sad a zlepšování schopnosti AI rozlišovat mezi autentickými díly a padělkami generovanými AI. Příští aktualizace se zaměří na další zdokonalování těchto schopností a zajistí, že budeme mít náskok před novým technologickým vývojem ve světě umění,“ říká Popovici.

Využití najde v historických vědách

S umělou inteligencí pracují už i v Ústavu dějin umění Akademie věd ČR. Kromě jednorázového využívání AI při zodpovídání dotazů je nejvýraznějším příkladem projekt s názvem Matrix fotomechanických reprodukcí: dějiny vzdáleného přístupu k umění, který se zabývá reprodukováním výtvarného umění v časopisech, jež vycházely v Evropě v první polovině 20. století.

„Jelikož projekt pracuje s obrovským množstvím vizuálních dat, která je třeba analyzovat, jsou v jeho rámci vyvíjeny a zdokonalovány speciální AI nástroje pro rozpoznávání vizuálních informací, v tomto případě fotomechanických reprodukcí uměleckých děl a jejich popisek,“ říká Tomáš Winter, ředitel Ústavu dějin umění Akademie věd ČR.

Podle jeho názoru AI představuje nástroj, který bude v budoucnu používán pravděpodobně stále častěji, a to zejména v projektech, které budou analyzovat velká množství dat. „Osobně vidím budoucnost v historických vědách například ve schopnosti AI přečíst rukopis, který je často na první pohled velmi nečitelný a jehož přepis zabere množství času,“ uvádí Winter.

Obrazy vytvořené AI budou fungovat ale spíše jako běžné bytové dekorace, protože se zkrátka budou lidem líbit a jejich obsah je bude oslovovat. „Nicméně zásadní rozdíl mezi AI a člověkem vidím v tom, že tvorba je pro většinu skutečných umělců, ať už je realizována jakýmikoli způsoby, nutnou potřebou, drogou, bez které nemohou žít. Impulzem k tvorbě není zmáčknutí tlačítka, ale žitá autentická zkušenost, která se v uměleckých dílech odráží. Neumím vlastně vůbec říci, o jakém typu tvorby hovoříme u AI, nicméně její kořeny jsou určitě jiné než u živých autorů. Nemyslím, že by AI někdy vytlačila umění vytvářené člověkem,“ je přesvědčený.

AI se hodí i pro galerie

S umělou inteligencí budou stále více pracovat také galerie. Například v Galerii Kodl plánují implementaci AI pro automatické vytváření kata-

logů uměleckých děl i analýzu cenových trendů. „AI by mohla výrazně urychlit vyhledávání informací, predikci tržních hodnot a personalizaci nabídek pro klienty. Také by mohla pomoci s cíleným marketingem a optimalizací aukcí, což by celkově zefektivnilo naši práci a zvýšilo její přesnost,“ říká Matyáš Kodl z Galerie Kodl.

Galerie v loňském roce získala český aukční rekord (letos byl překonán – pozn. red.), když Kubištův Staropražský motiv vydražila téměř za 124 milionů korun. Poprvé se tak při tuzemské aukci výtvarného umění na sále překonala stamilionová hodnota. Mohlo by takovéto částky někdy dosáhnout dílo vytvořené umělou inteligencí?

„V této otázce činíme vlastně několik významných předpokladů. Především je vždy velmi obtížné odhadovat trh a ten umělecký není výjimkou. Ještě ani ne před dvaceti lety by byla spíš fantasmagorie tvrdit, že se české obrazy budou prodávat v aukcích za desítky milionů korun, natož pak že některé překonají stamilionovou hranici, což se ovšem nyní děje,“ říká Matyáš Kodl a dodává: „Tím druhým složitým předpokladem je osud digitálního umění, protože díla generovaná AI do této kategorie spadají. Tato doména zažila silný celosvětový nástup zejména během pandemie, poté přišlo určité cenové vystřízlivění. Nicméně můžeme zde udělat paralelu s uměleckou fotografií, která se pozvolna etablovala během několika dekád dvacátého století. Podobný vývoj lze předpokládat i u digitálního umění. V Česku to bude trvat určitě déle než v zahraničí, protože máme všeobecně konzervativnější sběratele než například ve Spojených státech či jihovýchodní Asii.“

Ping-pong mezi AI a autorem

Ivan Dlabač, vedoucí Ateliéru průmyslového designu na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, vidí AI spíše jako nástroj pro inspiraci a experimentování než pro generování finálních řešení. A to zvláště v průmyslovém designu, ve kterém jsou důležitější technické parametry. „Je to nový nástroj, který může posunout studenta nebo tvůrce k nějakému dalšímu cíli,“ říká.

AI se dá využít v různých fázích designérského procesu, od počátečního definování zadání až po finální tvarování. Může to být už při analýze a zkoumání problému nebo při hledání inspirace pro tvar, kombinaci materiálů, proporce a podobně. „V různých fázích se AI dá zadání, které vygeneruje nějaký výsledek. Ten určitým způsobem designéra ovlivní a poté se zase vrací k AI, která generuje další kroky,“ ukazuje Ivan Dlabač, jak může vypadat ping-pong mezi tvůrcem a různými platformami umělé inteligence.

Z jeho pohledu AI nezrychluje procesy designu, protože „hlava je absolutně nejrychlejší“. „Někdo má svůj potenciál, fantazii, představivost tak velkou, že ho nikdy AI nedožene. A někdo má fantazie méně a potřebuje takovéto pomocníky, kteří ho navedou,“ uvádí s tím, že konečné rozhodnutí stejně dělá designér. Právě on umí usoudit, co je správné a co se bude líbit dál.

Pokud chcete výnos z investice do diamantů, zaměřte se na přírodní barevné

Diamanty, symbol luxusu a elegance, se v posledních letech staly atraktivní investiční příležitostí. Globální události vedou investory k hledání bezpečných útočišť. Barevné diamanty mohou mít větší potenciál zhodnocení než zlato, potvrzuje Vladimír Kondratěnko z Arete Diamond.

„V posledních letech roste zájem o diamanty s výjimečnými parametry, zejména o barevné diamanty, jako jsou růžové a modré. Tyto kameny jsou vyhledávané investory pro svoji vzácnost a omezenou dostupnost,“ říká Vladimír Kondratěnko z kanceláře Arete Diamond, která se specializuje na přírodní certifikované diamanty a luxusní šperky na zakázku.

Roste poptávka po větších diamantech s vysokou čistotou a bezchybným brusem. Klíčem k úspěšné investici do těchto drahých kamenů je pečlivý výběr. Všechny parametry uvedené na certifikátu mají vliv na cenu a likviditu diamantu. „U větších kamenů je důležité, aby byly certifikovány renomovanými institucemi, nejlépe GIA (Gemological Institute of America). Vyvarujte se kompromisů v kvalitě a vždy se ujistěte, že diamant pořizujete za adekvátní tržní cenu. U barevných diamantů je situace komplexnější, například u růžových diamantů je důležité, aby neměly hnědý tón, který zásadně snižuje jejich cenu a likviditu,“ vysvětluje expert na diamanty.

Vývoj cen diamantů a investiční potenciál

Ceny diamantů v posledních letech zaznamenaly různé výkyvy v závislosti na typu a kvalitě kamene. Diamanty se liší barvou, hmotností, čistotou a kvalitou brusu. Zatímco ceny některých bezbarvých stagnerovaly nebo mírně klesaly, u růžových a modrých diamantů stabilně rostou. „Právě přírodní barevné diamanty, zejména růžové, dlouhodobě doporučujeme klientům, kteří chtějí do diamantů investovat. Barevné mají však jiná kritéria hodnocení než bezbarvé diamanty a v České republice jim rozumí pouze omezený počet odborníků,“ říká Kondratěnko.

Barevné diamanty si dobře vedou i v porovnání se zlatem. Jsou snadno přenosné a skladné, což usnadňuje jejich úschovu a přepravu. Na druhou stranu, zlato je obecně více likvidní a jeho cena je transparentně určována na globálních trzích. „Diamanty ale mohou nabídnout vyšší potenciál

zhodnocení, zejména u vzácných exemplářů. Vyžadují ovšem delší investiční horizont a odborné znalosti při nákupu,“ zdůrazňuje Kondratěnko.

Pozor na laboratorně vytvořené diamanty

Laboratorně vytvořené diamanty se na trhu objevují jako alternativa k přírodním diamantům. Nižší cena je pro některé zákazníky lákavá, ale šperky s tímto typem diamantů nemají žádnou investiční hodnotu, protože cena těchto kamenů rychle klesá.

„Důležité je, že laboratorně vytvořené diamanty lze spolehlivě identifikovat, i když je k tomu zapotřebí speciální vybavení a odborné znalosti. V posledním roce jsme pro šperkařskou komunitu uspořádali více než 16 workshopů zaměřených na identifikaci těchto diamantů, což svědčí o velkém zájmu o tuto problematiku,“ říká Vladimír Kondratěnko.

Investice, která se nosí

Pro některé investory je důležité, aby si diamanty také užili, a tak preferují zakoupení šperku s více menšími diamanty. Šperk je méně likvidní než volný diamant. „Zajímavostí je, že nejen jednotlivé diamanty, ale i celé šperky mohou být certifikovány gemologickými laboratořemi. Veškeré hotové šperky, které nabízíme, jsou proto opatřeny nezávislou certifikací HRD Antwerp. To je v současnosti velmi důležité, protože to mimo jiné potvrzuje přírodní původ diamantů,“ uvádí Kondratěnko.

Při investování do diamantů je klíčové spolupracovat s odborníky, kteří mají hluboké znalosti trhu a mohou poskytnout nezávislé poradenství. Důležitá je také transparentnost obchodu a jistota, že diamanty jsou certifikovány renomovanou gemologickou laboratoří.

„Rád bych zdůraznil význam vzdělávání se v této oblasti. Investování do diamantů se neodvíjí jen do nákupu krásného diamantu, jde ale také o pochopení trhu a faktorů, které ovlivňují jeho hodnotu,“ zdůrazňuje majitel Arete Diamond.

Vladimír Kondratěnko z Arete Diamond doporučuje vsadit na certifikované barevné drahé kameny. U nich cena obvykle tolik nekoliduje.

“

Investice do diamantů je vždy podmíněna pečlivým výběrem.

Prvním výrazným projektem, kterým na sebe ve veřejném prostoru upozornil, byl objekt z lakovaného laminátu s názvem TO. Stal se na nějakou dobu jeho nerozlučným přítelem. Provázel ho na procházkách, nákupech i v metru. **Krištof Kintera** patří mezi naše nejúspěšnější výtvarníky a jeho díla budí už od začátku velké emoce u řady příznivců i odpůrců. Ale jak sám říká, je mu to jedno.

Krištof Kintera patří mezi nejžádanější umělce v Česku.

Umění nemusíme rozumět, důležité je cítit ho

V

V jednom rozhovoru jste o sobě kdysi řekl, že jste chronicky nevyléčitelný workoholik. Je tomu tak stále?

Ano je, ale už nejsem na všechno sám, takže ta diagnóza není tak bolestivá.

V devadesátkách jste bral umění na procházku. Pro mě představují dobu, kdy bylo možné skoro všechno. Udělal byste to i dnes?

Mám pocit, že se ty devadesátky trochu mytizují. Podobně jako je tomu u něčeho v šedesátých letech. Ale samozřejmě časy se mění, doba se mění a my s ní. TO je támhle pod stolem. Je už starší, ale stále mě provází. Na procházky už nechodí, jenže za to můžu já. Kdybych byl důsledný, chodil bych ho venčit. Je to pro mě takový průvodce a něco, co skutečně odkazuje k roli jakéhosi partnera, což jsem od té sochy očekával. Jak je vidět, svoji úlohu stále plní, i když je mu už přes třicet let. Mám teď pro něho dokonce nabídku. Měl by hrát ve filmu. Bude mít docela důležitou roli, takže se blíží zase chvíle, kdy ho vezmu na procházku.

Jak se TO dostalo k roli?

Produkční společnost Negativ přišla s nabídkou natočit o mně film. To mě trochu zaskočilo, protože mě nikdy nenapadlo, že bych na něčem takovém měl pracovat. Na začátku se mělo jednat

o dokument o Kinterovi. To se mi úplně nezdálo. Takhle klasicky televizně se mi to dělat nechtělo. Na filmu už se ale pracuje a zatím z toho vychází taková obrazová esej, která by měla mít jiné parametry než jen nějaký dokument o umělci. Bude to spíš zamyšlení a rozvádění témat, která se řešila přes některé moje práce a realizace. Film by měl navíc nabídnout rozšíření mentálního pole – co ty věci, práce a sochy v sobě už měly.

Chápu to tak, že si určujete sám, jak se bude film vyvíjet?

Opravdu vybočuje z formátu dokumentu, kdy nějaká filmová produkce točí o někom a ten někdo příliš neovlivňuje výstup. My jsme se k tomu pokusili přistoupit jinak. Je to hlavně kolektivní práce, film režiruje Šimon Šafránek, se kterým momentálně dovytváříme scénář, a současně se už i něco točí. Pro mě jde o dost zajímavou výzvu a samotného by mě nic takového nenapadlo. Je to složitý úkol a zároveň se těším, že by to mohlo být dobré.

Máte nějaký časový rámeček, dokdy by to mohlo být hotové?

No někdy by to hotové být mělo. Mluví se o roku 2026. To je mimochodem také jedna z věcí, co mi na tom vyhovuje, že se tolik netlačí na čas.

Krištof Kintera

V letech 1992–1999 vystudoval Akademii výtvarných umění v Praze v ateliérech Michaela Bielikého, Milana Knížíka, Aleše Veselého a Jiřího Lindovského. V roce 2003 pokračoval v postgraduálním studiu na Rijksakademie van beeldende kunsten – Amsterdam.

Patří k nejvýznamnějším současným českým multimediálním umělcům. Je spoluzakladatelem experimentální divadelní skupiny Jednotka, autorem výtvarné koncepce každoročního festivalu 4+4 dny v pohybu.

Jeho dílo by se dalo charakterizovat jako hravá a vtipná kritika konzumní, globalizované a přetechnizované moderní společnosti, která v sobě zároveň nese jakési tíživé memento špatného konce.

V umění je důležitější mentální dovednost než ta rukodělná. Umělec je totiž čtenář světa.

Umělec nemusí nic umět. To jsou také vaše slova. Je to opravdu tak?

Ano. Je to samozřejmě záměrně vyhocená formulace, která trochu provokuje. Ale narážím na to, že se neustále a pořád dokola setkávám s archaickým vnímáním toho, co vlastně umění je. A už v základu toho slova se všichni chytají toho, že musí jít o nějaké řemeslo, nějakou dovednost. To samozřejmě být může. Ale daleko důležitější je mentální dovednost než ta rukodělná. To je to, co jsem tím chtěl říct. Protože umělec je čtenář, čtenář světa. A dobrý čtenář musí svět umět dobře přečíst. Na rozdíl od čtenáře umělec přináší navíc ještě nějaký výstup, ve kterém má být zakódovaná jeho zpráva o čtenbě. Takže dovednost je pro mě jistým způsobem přezitek.

A co potom znamená „rozumět umění“? Jestli vůbec něco takového existuje.

No to je přesně věc, kterou bych chtěl řešit ve filmu. Tak jako většinová společnost chce, aby umění něco umělo, hned vzápětí si žádá, aby tomu bylo rozuměno. A to rozumění je taky možná zbytečné. Velmi často nerozumíme sami sobě. Nerozumíme stromům, řece, Stravinskému. Na něm to nejraději demonstrují. Většina lidí, kteří jdou do Rudolfinu na koncert vážné hudby, jí také nerozumí, ale nějak ji cítí. A stejně je to s obrazem nebo sochou. Proč bychom tomu měli, sakra, rozumět. Nemusí to tak být.

Největší emoce budí umění ve veřejném prostoru. Jak vás napadlo Dvorecký most, který je momentálně rozešavený, osadit lampami z celého světa?

Veřejný prostor je strašně složité kolbiště. Je to zaklínadlo, kterým se každý ohání, každý má pocit, že má právo k tomu něco říct. A taky že má. Ale tím je to i zároveň něčím přitažlivé. Svět galerií a institucí osobně miluju pro svobodu, kterou nabízí. Izoluje umění od veřejného prostoru. Galerie je samozřejmě také veřejný prostor, ale je to laboratoř, kde můžeme všechno, a venku jsou úplně jiné podmínky. Už jen výběr materiálu, který musí vydržet všechno, odolat například vlivům počasí. Ale také vlivům investorů, památkářů, kolemjdoucích. Ve výsledku je to hodně zátěžová disciplína.

Je to víc zodpovědnost než svoboda?

Ano a je to iritující.

Jak dlouho jste lampy sháněli a co všechno to obnáší? Souvisí s tím i nějaké bizarní příběhy?

Je to celá naše bizarní příběhů. A tady je důležité zmínit, že se tu sice bavíte se mnou, ale za vším stojí kolektiv lidí, který se mnou pracuje, a každý jednotlivě tomu dává svoje. Jednou z těch důležitých postav, kterou jsme přizvali ke shánění, je Jana Ptáčková, která předvedla neuvěřitelný výkon. Během jednoho roku sehnala svítidla veřejného osvětlení z téměř 80 států. Když se nad tím člověk zamyslí, musí mu dojít, že jde o heroický výkon.

Kolik už jich máte tedy fyzicky?

Jsou tu už téměř všechny. Teď je na cestě lampa z Rijádu i Vatikánu. Je zatím spousta mravenčí práce produkčního typu. Ještě složitější je celá administrace. Bavíme se o 80 svítidlech, ale jde o 153 světelných objektů, které tvoří nějaký celek. Naprojektovat takovou věc, aby splnila všechny parametry stavebního řízení a kolaudace, je náročný projekt. Ale také výzva, která nás přivedla do úplně jiných etap. Most má dvě strany a tohle je jen jedna. Má být dokončený na přelomu roku 2025 a 2026 a na jaře 2026 se to celé spustí.

Je tu ještě jedna skutečnost, která pakliže se povede, půjde o zázrak. Instalace, jež se jmenuje Light removes darkness, má v sobě symboliku poselství světla. Světlo jako takové je nositelem života a něčeho pozitivního. Zároveň jde o celosvětovou synergii, která se v parku potká na jednom místě, tím vznikne unikátní prostor pro spočinutí. Ale v bezprostřední blízkosti toho všeho je benzinová pumpa a to vytváří dost protikladný náboj. Už delší dobu usilujeme o to a vedeme dialog o tom, že by pumpa konvertovala a stalo se z ní knihkupectví a kavárna s možností natankovat. Kdyby se projekt podařilo dotáhnout do zdárného konce, budu to považovat za solidní zázrak.

A už se na tom nějak pracuje, jaká je na projekt odezva?

Velmi pozitivní, všichni zúčastnění jej berou vážně. Zatím je to ještě jedna velká majetkoprávní pavučina. Ale už jen fakt, že se to vůbec řeší, je pozitivní. Spousta lidí i přátel, před kterými jsem zmínil, že půjdu za dotyčnou firmou, která toto provozuje, si klepala na čelo, že je to naprosto nereálné. Přitom se to už děje.

Vaše dílo jde proti konzumní, přetechnizované společnosti. Není to čím dál těžší najít opravdu rezonující téma? Není kolen nás už tolik chaosu, že je těžké cokoli pojmenovat?

Určitě jsem součástí toho průšvihů, což bych chtěl říct hned pro začátek. Často slýchám, že jsem kritik konzumní společnosti, a zároveň jsem si vědom, že jsem toho bezprostřední součástí. Najít témata, to je to, co musí každý autor odvádět. To je z mého pohledu možná práce nejtěžší. Samotné realizace už jsou jen zařatost a výdrž doprovázená nějakou šikovností, ale to se vracím na začátek. Sice říkám, že umělec nemusí nic umět, ale on stejně toho nakonec dost umí, když něco dělá.

Témata jsou tedy nejdůležitější?

Ano. Záleží na přemýšlení každého z nás. Něco tu lita ještě horem dolem, protože kromě mostu mám hobby nedělního malíře. Potřebuju téměř terapeuticky narážet a komentovat úplně elementární věci na psychologických úrovních. Před pár dny se tu odehrála bezvadná historka, která mě nabila. Objevila se tu mladá dáma, která potřebovala nutně pro svého manžela k na-

rozeninám obraz. Vybrala si poměrně radikální věc, kresbu, na které je napsáno Sám hovnem jsi. Darovala ji svému muži. Ten ovšem se správným nadhledem nebral zprávu osobně, ale pochopil, že jde sice o vulgární výkřik, ale znamená, že když jsme na světě sami, jsme ztraceni. Těší mě, že jsou mezi námi lidé, kteří dokážou umění číst a dovedou si najít radost v takových poměrně hraničních věcech.

Jste vysoce ceněným umělcem. Není to obrovský tlak přinášet pořád něco nového?

Zrovna tohle moc jako tlak nevnímám. Zjistil jsem, že nejlepší je, když je vám to jedno. Od výstavy v Rudolfinu, která byla takovým nečekaným bodem zlomu, nade mnou spousta lidí i z výtvarné scény zlomila hůl, že to je pop, umění pro rodiny s dětmi, protože to pravé umění je přece někde v undergroundovém prostoru, kde jsem se celou dobu pohyboval. Na začátku mě reakce trochu zarazila, ale trvalo to asi jen jeden den. Je mi to úplně jedno, co si kdo myslí, protože na tom moje štěstí nestojí. Vědomě rád nabourávám galerijní struktury, protože každý biotop, který má svého škůdce, je zdravý. Nerespektují hry na ceny a dělám si, co chci.

To platí jako pohled na umělce z ateliéru.

Jak se na to díváte jako umělec z veřejného prostoru?

Tam je zajímavý moment, který jsem si dřív neuvědomoval. Vy, jako autor, máte jen pár nábojů. Skoro jako v pistolí, možná šest šancí. V českém prostředí, když uděláte první věc a pověd se, je to fajn. Uděláte druhou, docela dobrý. Třetí, ježíš, zase Kintera, čtvrtá, není toho už moc? Šestá, jde se vycpat. To je něco, co mě teď vede k zamyšlení.

A nepotkalo právě tohle Davida Černého?

No samozřejmě, absolutně, on je toho vzorem. On těch nábojů poslal do Prahy asi 35 a já mluvím o šesti. Světových autorů, kterým se poštětilo

Krištof Kintera patří mezi nežádanější české umělce současnosti. Sám ale říká, že je mu úplně jedno, co si kdo myslí, protože na tom jeho štěstí nestojí.

být na piedestalu úspěchu, se to netýká. Tím, že se šíří po světě, to není tolik vidět. Objekty Dana Grahama nebo Richarda Serra stojí po celém světě před všemi muzei. Tím, že se nekoncentrují na jednom místě, to tak nepůsobí.

Když vytváříte velké instalace, přemýšlíte nad tím, co s nimi bude dál? Jak se k tomu staví instituce, jako třeba Národní galerie (NG)?

To je zrovna chronický průsvih. Ta budova je zakletá. Nevím, snad se jednou podaří se z toho nějak dostat. Nic mě tam netáhne, nechodím tam, nechtěl bych tam vystavovat, je to škoda. Obecně je ten problém systémový, takové instituce to nemají lehké, zejména kvůli rozpočtům a dalším věcem. Ale je tu řada dalších, které se snaží. Sbirkotvorná činnost NG je dlouhodobě tak bídná, že deficit, který tu od sametové revoluce je, se už nikdy nenapraví. Jejím úkolem je přece mimo jiné konzervovat a ochraňovat kulturní dědictví konkrétní doby a to absolutně nenaplnuje. A to, že to vedení není schopné obhájit před politiky, je k pláči.

Na vaší výstavě v Doxu byly barely naplněné emocemi. Co bylo podnětem? Je něčeho mezi námi málo a něčeho moc?

Pořád v tom ještě jedu. Všechno začalo takovou nevinnou hříčkou, což je právě často spouštěč poměrně dlouhých a komplikovaných realizací. Tohle je zrovna dobrý příklad. Je to asi sedm let, co jsem vzal skleničku od majonézy a od okurek a na jednu jsem napsal radost a na druhou starost, nebo něco podobného. Dva protiklady, které každý den utvářejí náš stav myslí. Někdo si to vzal domů a pak se to nějak vrátilo a říkal jsem si: počkej, vždyť těch výrazů, které nějak pojmenovávají stav naší psychy, je poměrně dost.

Trochu víc jsem se do toho zanořil a vynořil a s kluky z ateliéru jsme sehnali nějaké barely. Pak přijela celá dodávka plná různých nádob. Říkal jsem si, že to nemůžu všechno popsat. Začal jsem psát a za týden přijela další, pak třetí dodávka a doteď objevuji další a další výraziva, která jsou buď archaická, nebo je člověk dlouho neřekl. Mám strašně dlouhý seznam a pořád mě to baví.

Ve vchodu ateliéru jsem se dívala na plakát z výstavy a myslela na to, jestli při popisování hrála roli i velikost nádob, nebo to byla náhoda?

Nic není náhoda. Samozřejmě jsem věděl, že základní entity nebo ingredience je potřeba zesílit. Lásky není nikdy dost, té je tam celý barel, ale zároveň i smutku je hodně. Sebechvála, posedlost, malátnost, tápání, bezduchost, duchapřítomnost... každé to slovo je hodno eseje.

Máte obavy z budoucností?

Jestli se bavíme o stavu světa, snažím se je nemít. Ale mám.

Doba přeje sběratelům umění. Pozor však na falza

Zájem o nákup umění neklesá. Sběratelé nejvíce poptávají to současné, jehož potenciál je ze sběratelského i investičního hlediska obrovský. Velký problém trhu je ale vysoký podíl falz. S podvody kolem svých děl se setkal i jeden z neznámějších českých malířů Lubomír Typlt.

Porada pinocchiů – tempera na papíře od Lubomíra Typlta.

Sběratelství je trend doby. Potvrzuje to nejnovější vydání J&T Banka Art Reportu, který mapoval nákup umění českých sběratelů a vlastníků uměleckých děl v posledním roce. Průměrný český sběratel umění je muž nad padesát, který v uplynulém roce koupil pět a více uměleckých děl. Je ale nyní ideální čas pořízovat si umělecká díla?

„Nemyslím si, že existuje správný, nebo spíš špatný čas na nákup umění. Díla se často na trhu moc dlouho neohřejí, a pokud se do nějakého zamilujete, nevidím důvod s nákupem otálet. Levněji ho určitě v budoucnu neseženete,“ říká Valérie Horváth z Art Servisu J&T Banky.

Pokud má smysl zvažovat načasování, tak naopak při prodeji díla. Rozhodně se vyplácí sledovat aukční výsledky a to, jak se vyvíjí ceny daného autora či autorky, ale i celého segmentu, do kterého spadá. „Napovědět může i náš J&T Banka Art Report, ve kterém sledujeme, jak o investicích uvažují různí aktéři na trhu. Ukazuje se v něm i to, u kterých segmentů umění čeští sběratelé očekávají v příštích pěti letech největší zhodnocení,“ doplňuje Horváth. Čeští sběratelé podle průzkumu aktuálně nejvíce věří českému poválečnému a současnému umění.

Podle oslovených expertů má současné umění dokonce vyšší potenciál zhodnocení než to poválečné. „Je to jednoduché, čím mladší umění je, tím je jeho aktuální cena obvykle nižší. A naopak, čím delší prostor má, aby se na trhu etablovalo, tím jeho cena roste,“ vysvětluje Horváth.

Poválečné umění už prověřené je, proto jeho kvalitní ukázky stojí vyšší částky než třeba tvorba mladší generace současných umělců. Potenciál zhodnocení je u nich tedy enormní. „Stačí si porovnat ceny, za které prodával svou tvorbu před pár dekadami Zdeněk Sýkora, a jeho dnešní ceny, které se na aukčním trhu pohybují v řádu desítek milionů korun. A znát je to samozřejmě i u autorů a autorek střední generace. Hodně se v poslední době píše třeba o Josefu Bolfovi, jehož díla na aukčním trhu dosahují milionových částek,“ říká expertka z J&T.

Do katalogů aukčních domů se současné umění, a to i zástupci nejmladší generace, prosazuje stále častěji. Naznačuje to také statistika J&T Banka Art Indexu o aukčních prodeích jednotlivých umělců. Za uplynulých deset let, tedy mezi lety 2014 a 2023, se nejprodávanějším mladým umělcem stal Křištof Kintera (rozhovor s ním najdete na straně 8–11, pozn. red.), jehož celkové prodeje dosáhly částky 14,5 milionu korun. Následují tvůrci jako Pasta Oner, Federico Díaz či Lubomír Typlt.

Na trhu je vysoký podíl falz

Za největší problém současného trhu s uměním označují jeho aktivní členové vysoký podíl falz, která na něm kolují. Odhady, jak velký podíl falešná díla představují, se různí. Podle Art Reportu může jít až o 30 procent prodaných děl. S falzy se v uplynulém roce setkalo téměř 9 z 10 obchodníků s uměním a mezi sběrateli byl podíl jen o trochu nižší, asi 74 procent.

„Není podstatné, s kolika falzy se prodejce setká, ale kolik jich pustí do prodeje. Jsem přesvědčen, že u prověřených obchodníků to jsou maximálně promile,“ říká výkonný ředitel aukční síně European Arts Albert Trnka.

„Z dvaceti obrazů připisovaných Zrzavému je jeden rovnou zjevným falzem, ze zbylých 19 zhruba polovina bude problematická. A tam pak nastupuje naše práce. Tedy umělecko-historická analýza, práce s prameny v archivech, a pokud je potřeba, dojde až na chemicko-technologickou analýzu,“ popisuje šéf aukční síně European Arts.

Jednou z výhod investice do současného umění pak je i možnost ověřit si pravost daného díla. Jedním z tipů odborníků, jak předejít nákupu falz, je zjistit pravost díla přímo u umělce.

„Občas mě skutečně někdo kontaktuje, abych třeba potvrdil pravost tempery na papíře. U obrazů mám vedenou evidenci. Mám webové stránky, kde se dají obrazy z předchozích let snadno dohledat. Proto si myslím, že jsem v tomto ohledu falzifikátory těžko napadnutelný. Navíc i způsob mojí malby není zas tak jednoduché napodobit,“ říká přední český malíř Lubomír Typlt. Zároveň ale potvrzuje, že v několika případech musel tazatele zamroutit tím, že jimi zasláná práce není z jeho ruky.

Falz ubývat nebude

Také se setkal se situací, kdy jedna galerie vydávala jeho tempery na papíře za oleje na plátně. „Motivace k tomu byla jasná. Oleje na plátně jsou téměř vždy dražší než práce na papíře. Dotyčná osoba vyňala tempery z rámu, kde byly opatřeny sklem, a přelakovala temperu do té míry, že se leskla tak, jak to třeba někdy dělá olejomalba,“ popisuje Lubomír Typlt.

Nabízí se jen otázka, zda je pro umělce jednoduché poznat svoje dílo a zda není možné, aby se sám zmýlil. „Picasso prý říkal, když mu lidi dávali ke schválení obrazy, zda pocházejí z jeho ruky, že kdyby falza řešil, tak by spousta jeho přátel přišla o obživu,“ říká Lubomír Typlt a dodává: „Myslím si, že autor své dílo vždy pozná.“

Bude falz přibývat spolu s tím, jak se zlepšují technologie, které mají padělatel k dispozici? „Nevím, jestli bude falz přibývat, obávám se ale, že ubývat jich nebude. Rozvíjející se technologie samozřejmě hrají významnou roli v možnostech tvorby falz, ale naštěstí i v jejich odhalování,“ říká Valérie Horváth, podle které „nejbezpečnější“ oblastí pro falzifikátory budou práce na papíře oblíbených autorů, kde se už teď objevuje ohromné množství padělků.

„Důvod je jednoduchý – jedná se o oblíbené autory, na jejichž jména zákazníci slyší, a částky, za které se taková falza na trhu objevují, nejsou tak vysoké, aby se někomu vyplatilo investovat do restaurátorských analýz a kunsthistorických přezkumů. Falzifikátoři jich zároveň dokážou vyprodukovat víc než maleb na plátně. Dokud jim bude naše legislativa a tržní prostředí takový byznys umožňovat, falzifikátory se, obávám se, nezbavíme,“ je přesvědčená expertka z Art Servisu J&T Banky.

Článek vznikl ve spolupráci s J&T Bankou.

Jak kultivovat vášeň k umění

Barbora Půlpánová je pro začínající sběratele průvodkyní po trhu s uměním. Jejím programem EduArt Experience prošlo v Česku a nyní už i na Slovensku na 140 absolventů. Ti v návaznosti na absolvovaný program nakoupili díla za miliony korun.

EduArt Experience má fungovat jako kurátor kvality a podle zakladatelky je pro každého, kdo se chce ve světě umění zorientovat.

Každý obor potřebuje prostředníky a edukátory. Vždy je dobré, když mezi dvěma stranami, například obchodu nebo jakéhokoliv kontraktu, figuruje někdo se znalostí obou těchto protipólů. Někdo schopný vzdělávat a kultivovat. Barbora Půlpánová s lehkou nadsázkou říká, že „kultivuje vásen“. Takovou soukromou vášní je i sběratelství. Právě od sběratelů pocházejí na výstavách umění díla s tajuplnou poznámkou na popisce „ze soukromé sbírky“.

Hranice mezi investicí a vášní

Sběratelství umění spojuje dvě zdánlivě protikladné aktivity – finanční investici a uspokojování estetické touhy. Často se hovoří o tom, že mnozí investoři, kteří původně chtěli do výtvarného umění pouze uložit peníze, nakonec propadli kouzlu obrazů a stali se z nich nefalšovaní sběratelé. Ta hranice mezi těmito dvěma polohami se skrývá v emocích. Investovat můžete – často přímo musíte – s chladnou hlavou. Sbírat s chladnou hlavou nemůžete. Barbora Půlpánová konstatuje, že pro sběratelství je typické, že mu prostě „propadnete“, nebo že se vám to „vykne z kontroly“. Přejít od investora ke sběrateli se dá vyjádřit i bonmotem, že nejprve si vybíráte

obraz podle barvy svého gauče, ale nakonec gauč podle barvy svého obrazu.

Barbora Půlpánová sama ve svém životě prošla zákrutami, které by ryze racionální přístup asi nedopustil. Vystudovala politologii, následovala kariéra rozhlasové a televizní redaktorky a reportérky. Potom jí nabídli pozici v interní komunikaci energetického gigantu ČEZ, následně se stala tiskovou mluvčí této společnosti. Znamenalo to ale být 24 hodin denně na telefonu, stále připravená. Cítila, že se blíží vyhoření. Zachraňoval ji zájem o umění. Sama malovala, zastupovala výtvarníka mladší generace Adama Kašpara a samozřejmě chodila do galerií.

Přestěhovala se do Londýna a získala stáž v tiskovém oddělení slavné aukční síně Christie's. Pomohl jí v tom kontakt s tamní specialistkou Annou Povejšilovou, nyní již působící v Kunsthalle Praha. Jelikož se osvědčila, postoupila jako tisková a komunikační manažerka pro oblast vzdělávání s dosahem Londýn, New York a Hongkong. Christie's pořádala řadu kurzů spojených se sběratelstvím, vychovávala publikum, ale poskytovala také svým klientům benefity, které posilovaly firemní byznys a jméno značky. V popisu práce manažerky komunikace pro oblast vzdělávání bylo vymyšlení a propagace kurzů, pořádání ex-

Inzerce

21 UMĚLCŮ

HALA 14
HOLEŠOVICKÁ TRŽNICE

TRAFŮ

Art Salon

30 10 – 17 11

2024

kluzivních prohlídek děl před aukcí, seznamováni účastníků kurzu se všemi procedurami, které umělecké dílo před aukcí absolvuje, a podobně.

Nové plány v rodné vlasti

Když se Barbora Půlpánová vrátila zpět do Čech, měla docela jasno, co může zdejším publiku poskytnout: onu kultivaci vášně, neboli vzdělávací platformu pro milovníky umění ze střední Evropy. Vytvoření přátelského prostředí, kde členové získají nejen základní znalosti o trhu s uměním, ale také praktické zkušenosti v kontaktu s umělci i institucemi a v neposlední řadě i osobní kontakty.

Zpočátku ji všichni od takového plánu zrazovali a přesvědčovali ji, že to v Česku nemůže fungovat. Jenže opět zauřadovala intuice, Půlpánová se svého nápadu nevzdala a nyní funguje EduArt již čtvrtým rokem. Nevrhla se do svého byznysu po hlavě, nejprve přišly na řadu různé průzkumy a analýzy, co budoucí uchazeči potřebují a co je zaujme.

V rámci kurzů se začíná programem Start, kde se během šesti měsíců členové seznámí s výtvarnou scénou a fungováním uměleckého trhu, nejčastěji prostřednictvím přímé osobní zkušenosti.

„EduArt má fungovat jako takový kurátor kvality,“ říká zakladatelka. „Je určen pro kohokoliv, kdo by se chtěl zorientovat ve světě umění a seznámit se se zákonitostmi trhu, aby se pak mohl lépe připravit na budování vlastní sbírky. Ukážeme, jak se dívat na umělecká díla z uměleckého i tržního úhlu. Jaké momenty ve vývoji umělce ovlivňují zhodnocení jeho díla. Cílem je získat při nákupu díla větší sebevědomí. Jedna galeristka mi dokonce vyčetla, že ji dva moji absolventi trápili spoustou otázek týkajících se nacenění díla, o které měli zájem, a jejich budoucích plánu s dotyčným umělcem. A já na to řekla, že to je dobře, protože tak to má být.“

Principy dobré koupě

Koupě by měla podle Půlpánové splňovat tři aspekty: Musí dávat investičně smysl – je třeba tušit, kam se bude umělec a jeho pozice na trhu vyvíjet. Dílo se musí kupujícímu líbit a mělo by se podílet na seberozvoji sběratele, což je zase propojené s podporou domácí kultury a dobrého pocitu z toho plynoucího.

Příklad? „Jeden absolvent EduArtu vede firmu, která má hodně klientů ve významných úřadech v celé Evropě. Rozhodl se, že tentokrát nebude k výročí firmy rozdávat klientům vína, ale podpoří uměleckou scénu. Nechal vyrobit limitované číslované litografie tří vybraných českých výtvarníků a tyto dárkové grafiky se díky tomu dostaly na prestižní místa po celé Evropě.“

Nemohou mít ovšem zájemci o program obavu, že je zakladatelka jakousi prodlouženou rukou galeristů a pracuje pro provizi? „Nemám uzavřenou přímou spolupráci s nikým. Samozřejmě když se něco prodá přese mě, беру si provizi. Od galerie, nestrhává se z prodejní ceny. Mám ale příjem z ceny kurzu, tím je zaručena moje nezávislost. Nejsme v kontaktu jen s vybranými

galeriemi, naopak spolupracujeme s co nejširším okruhem expertů a institucí,“ vysvětluje.

„S tím, jak objem prodejtů přes EduArt roste, máme i lepší vyjednávací pozici na vyjednání slevy pro naše klienty. Začínající sběratelé chodí za mnou, protože se bojí jít bez zkušeností přímo do galerie. Mají obavu, že budou hned tlačeni k nějaké koupi, a chtějí mít širší rozhled a udělat si sami obrázek. My jim poskytneme předkurátovaný výběr konzultovaný s kurátory, galeristy, ideálně i ze zahraničí.“

Sběratelství může být pěkně toxickou činností, plnou závisti a chamtivosti. Půlpánová se naopak snaží vytvářet mezi svými klienty spíše atmosféru vzájemné podpory. Jen díky takovému nastavení se například podařilo uspořádat před časem PopUp výstavu děl, která si absolventi programu koupili a chtěli se jimi pochlubit – veřejnosti i sobě navzájem.

Trh s uměním v Česku je stále ve vývinu, stále trpí tím, že tu desítky let téměř neexistoval. „Snažím se toto prostředí pomáhat kultivovat a připomínat, že nákup uměleckých děl nutně nevyžaduje milionové investice,“ říká Půlpánová. „Mimochodem je to i investice do sebe sama. Když si člověk založí sbírku, po čase ho díla přimějí začít přemýšlet, proč si vybral právě tato, a ne jiná. Sběrka je zkrátka vašim zrcadlem. A čím dál víc se ukazuje, že faktor podpory místní scény nákupem děl je pro sběratele podstatný.“

Současnost táhne

Začínající sběratelé mají tendenci soustředit se na díla současných tvůrců. To má hned několik benefitů. Zaprvé, jak již bylo zmíněno, hraje roli vědomí, že podpoříte přímo tvůrce díla. Zadruté máte možnost se s autorem díla, které kupujete, setkat osobně. A za třetí je u žijících umělců podstatně menší pravděpodobnost, že koupíte falzum. Uměleckých falzů bohužel na trhu koluje hodně. Ostatně i pro žijícího umělce je zájem ze strany sběratele vzpruhou nejen finanční.

Program EduArt nyní působí i na Slovensku a je pravděpodobné, že se nezastaví ani tam. Podpora mezinárodní spolupráce a povědomí o trhu je důležitá, protože, jak říká Půlpánová, na to, jak je u nás trh malý, je české umění vlastně docela drahé. Ceny tu nemají korekci se zahraničím. Ale na druhou stranu platí, že když si českého umělce vybere nějaká významná zahraniční galerie, jeho cena prudce vzroste.

„Věděla jsem například, že Adéla Janská míří za jedním galeristou do Ameriky. Protože se mi její obrazy líbí, jeden jsem si stihla koupit, pak se jejich cena zvýšila třeba trojnásobně. Totéž se stalo s Vojtou Kovaříkem. Začala o něj pečovat významná zahraniční galerie a díky tomu se teď jeho obraz vydražil v Christie's za částku téměř osm milionů korun. Podobné to může být s Adamem Kašparem (rozhovor s ním najdete na straně 20 až 22, pozn. red.), jehož malby jsou vizuálně působivé, ale řeší i aktuální environmentální otázky. Jiří Fajt si ho vybral do doprovodné výstavy Caspara Davida Friedricha v Drážďanech, což je skvělá vizitka.“

Hranice mezi investováním a sbíráním umění tkví v emocích.

Výstava vznikla ve spolupráci
s Adalbert Stifter Verein a Židovským muzeem v Praze
v rámci projektů Kafka 2024 a Kafka 100.

MEZI
FRANZF
OBRÁZEM A JAZYKEM
KAFKY
OČIMA

www.zpc-galerie.cz

5.6.—28.10.2024
Západočeská galerie v Plzni
výstavní síň Masné krámy

Pražská 18, Plzeň
Otevřeno denně kromě pondělí
od 10 do 18 hodin.

ZČ/G

Partneři

MINISTERSTVO
KULTURY

Česko-německý
fond spolupráce

Deutsch-Tschechischer
Zukunftsfonds

Kulturní Plzeň

ADALBERT
STIFTER
VEREIN

Kulturinstitut
für die böhmischen
Länder

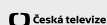
KAFKA

KAFKA100

KODL
GALERIE

BOHEMIA SEKT
Oldy Plzeň

Hlavní mediální partner

Mediální partneři

dějiny
a současnost

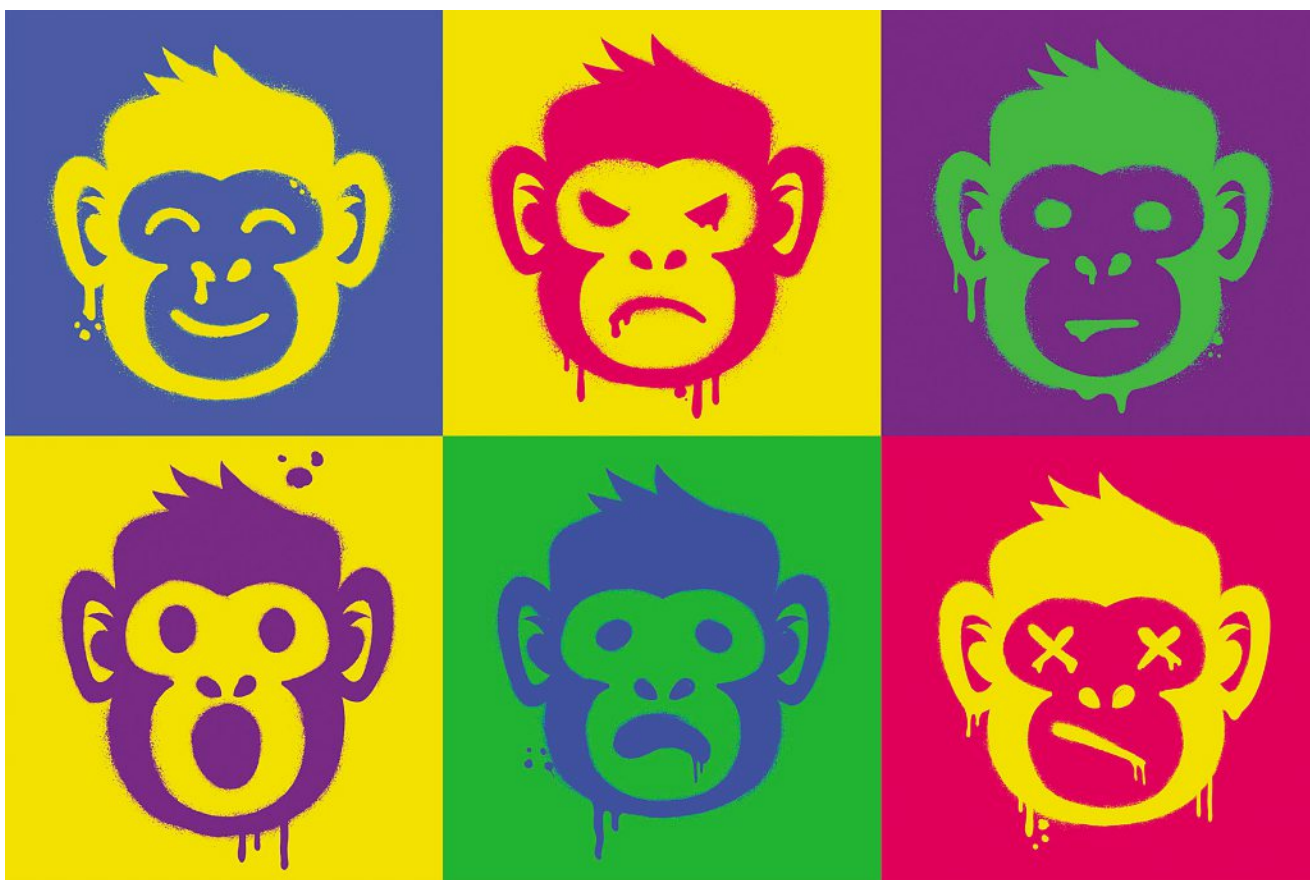
ART
ANTIQUES

Mi
Ku
střední
kultura

Koláž: Minka Podhajska, z alba šablonových tisků, 1902–1905,
tisk, detail, Arthuse Hejtmánka, Praha
Franz Kafka, 1923–1924, fotografie, detail,
Archiv Klaus Wagenbach, Berlin

NFT jako investice do umění? Spíše mánie podobná sbírání céček

Jak říká Tomáš Kovařík, marketingový manažer společnosti Confirmo, nezaměnitelnost NFT spočívá v unikátním identifikátoru na blockchainu. Ten je přiřazený k libovolnému souboru a díky transparentnosti blockchainu lze NFT po vytvoření kdykoliv ověřit. Tedy i skutečnost, že je soubor opravdu ten, za který ho prodejce vydává. „NFT jsou tak v principu opakem kryptoměn. Oběživo, například bitcoin, vyžaduje, aby šlo ekvivalentní díly volně zaměňovat mezi sebou, jinak by s nimi nebylo možné hodnotu směřovat,“ uvádí Kovařík.

Tokeny oproti tomu zajišťují, že každé dílo je unikátní, nejde ho zaměnit ani rozdělit na menší části. Z toho důvodu bylo jeho spojení s digitálním uměním ideální. Každé takové dílo má svoji ověřitelnou identitu. Přesto při nákupu NFT nešlo primárně jen o ni.

Bublina, která splaskla

To, co lidi k blockchainu magicky táhlo, byla především touha rychle zbohatnout. „Mnoho uživatelů se do světa blockchainu a kryptoměn dostane pro vidinu zisku a spekulace. Lidé, kteří nebyli u vzniku etablovaných a zhodnocených

Za obrázky opic byli lidé v minulém kryptoměnovém období ochotni zaplatit i desítky milionů korun. Přestože jejich výrobní cena odpovídala asi 200 dolarů.

V době covidu se těšily takzvané nezaměnitelné tokeny (non-fungible token – NFT) obrovské popularitě. Mluvílo se o nich jako o zajímavé investiční alternativě v segmentu digitálního umění. V dalších letech ovšem zájem o nákup tohoto druhu vlastnictví zapsaného do blockchainu začal opadávat. Hodnota NFT prudce poklesla. Důvodů, proč k propadu došlo, bylo hned několik. Jednak splaskla spekulativní bublina, jednak se trh přesytil. Zatímco některé galerie ještě na nákup tokenů lákají, technologické firmy je za umění nikdy úplně nepovažovaly. Přesto jejich pořízení může v některých případech stále smysl dávat.

aktiv jako bitcoin nebo ether, vyhledávají nové web3 technologie, které by mohly podobným způsobem násobně zhodnotit jejich vstupní investici,“ vysvětluje Tomáš Kovařík.

„Když se objevily první NFT sbírky jako CryptoPunks nebo Bored Ape Yacht Club, jejich marketing cílil přesně na tyto uživatele, jednotlivá díla se prodávala v přepočtu za desetitisíce až statisíce korun, a jeden čas se jednalo o nejpobulárnější téma v kryptosvětě,“ dodává.

Podle jeho slov tvůrci těchto NFT kolekcí slibovali obrovský potenciál zhodnocení a navazovali z toho důvodu spolupráce s celebritami a influencery, aby image kolekcí podpořili. „Spustila se tak lavina zájmu a díla se aktivně prodávala a rostla, ale pohádkově na nich zbohatli jen jejich tvůrci. Jak módní vlna opadla, a s ní i zájem o překupování děl z kolekcí, ceny těchto NFT začaly rychle padat, aby se jich držitelé zbavili aspoň za zlomek nákupní ceny,“ uvádí. Mnoho zklamanych, kteří se ke koupi nechali přesvědčit, pak začalo proti této technologii lobbovat.

Ani podle Tomáše Párala, generálního ředitele a spoluzakladatele společnosti MoroSystems, NFT nikdy investicí do umění nebyl. „Je to prostředek či určitý typ certifikátu k prokázání práv, obvykle vlastnických, k digitálnímu, ale i fyzickému aktivu. V metadatach NFT je toto právo a vztah k aktivu uložen na blockchainu, který umožňuje jeho jednoduché, rychlé a levné prokázání,“ shrnuje princip tokenů.

„Rozruch kolem NFT byl v minulých letech prakticky podobný jako kolem „céček“ nebo třeba termohrnků Stanley. S uměním neměl nic společného, protože aktiva, na která byla tato NFT navázána, se sotva dala nazvat uměním, jakkoliv je to samozřejmě subjektivní,“ domnívá se.

Tokeny jako nositelé exkluzivní služby

Přesto je Tomáš Páral přesvědčený, že tokeny svoji cenu mají. Jen v odlišném pojetí. „NFT mohou mít značnou hodnotu, pokud jsou využity jako takzvané utility tokeny – ty poskytují drži-

teli právo na specifickou, často exkluzivní službu. Organizace, která takovou službu nabízí, je pak silně motivovaná ověřit si, zda osoba, jež ji chce využít, má na to skutečně nárok,“ shrnuje.

V umění pak vidí smysl tokenů tam, kde se dají umělecká díla jednoduše zfalšovat. Tudíž je třeba vhodným prostředkem určit, kdo je jejich skutečným držitelem. „V případě, kdy se jedná o umělecké dílo v digitální formě, je NFT maximálně vhodným technickým prostředkem. Tímto způsobem postupuje například renomovaná aukční síň Christie’s,“ uvádí Páral.

NFT jako technologie má smysl i pro Romana Valihrača, generálního ředitele a spoluzakladatele Coinmate. „Díky ní můžeme na blockchain vepsat jakoukoliv unikátní informaci, a NFT tak může zastupovat například podíl na nemovitosti. Technologicky umožňuje spoustu věcí, reálná implementace pak vážně spíše na právním rámcí,“ konstatuje.

Přidanou hodnotu vidí i u tokenů v umění. V době digitální tvorby ve photošopech a programech pro 3D modelování pomáhají určit, komu umělecké dílo skutečně náleží. Navíc se k tomu, jak vysvětluje Valihrač, dají naprogramovat různá vylepšení. Například, že podíl na transakcích z přeprdeje jde autorovi díla, nebo to, že jeho vlastník získá přístup k jinak uzavřené on-line komunitě. Teoreticky to zní skvěle, přesto dnes pojem NFT vyvolává skepsi.

„Za to může lidská chamtivost. V minulém kryptoměnovém cyklu se okolo NFT strhla naprostá zlatá horečka. Za profilové obrázky opic se platily až desítky milionů korun. Z digitálního umění se stal způsob, jak snadno a rychle vydělat. Denně začaly vznikat desítky nových kolekcí s obrázky, které vytvořil freelancer za 200 dolarů a jedno odpoledne. S příchodem AI se čas zkrátil na minuty. Ale je to opravdu umění, kvůli kterému se NFT proslavilo? Nemyslím si,“ míní Valihrač.

Všem nováčkům v oblasti kryptoměn doporučuje, aby se drželi raději „konzervativních“ měn, jako je bitcoin, ether nebo solana. „NFT a meme tokeny jsou podle mě už na hraně hazardu,“ upozorňuje.

Odborníci na kryptoměny NFT jako investici do umění nevnímají. Berou je spíše jako hazard.

A man with a beard and long hair, wearing a dark blue hat, a green jacket, and green boots, is sitting on a mossy log in a dense forest. He is holding a notebook and a pen, looking off to the side. The forest floor is covered in dry leaves and twigs, and there are many green ferns and other plants around him. A red bag is on the ground next to him.

Pozorování přírody
je pro Adama
Kašpara i pozorová-
ním sebe samého.

**Když dokončím
velký obraz,
většinou ho otočím
čelem ke stěně**

Jeho tvorba je inspirovaná realistickou malbou 19. století a renesancí. I když se v době vzniku fotografie tomuto druhu umění předpovídal konec, opak je pravdou. Krajiny **Adama Kašpara** se dotýkají srdce i duše. Ukazují nám zdánlivě zaniklé světy a jsou důkazem, jak pevně jsme spjati s přírodou.

N

Nazvat vás malířem by bylo velmi málo. Jak byste charakterizoval svoje umění, kdo je Adam Kašpar? Jste víc geologem, astrologem, amatérským znalcem přírodních věd...?

Každé označení nebo určení sebe sama je zavádějící a v čase se mění. Asi bych se ani sám nechtěl zařadit do nějaké škatulky. Ale je pravda, že finální obrazy tvoří jen část toho, co považuji za svou práci, své umění. Studium přírodních věd tam spadá také, stejně jako zkoumání vlastních vnitřních světů a způsobů, jakými jako člověk přistupuji k přírodě. Obrazy jsou jen špička ledovce, nebo jak jednou hezky napsal Karel Stibral – jen vedlejší produkty mého zkoumání přírody.

Jste známý tím, že hodiny pozorujete místo, které chcete namalovat. Co se při takovém pozorování dozví člověk o sobě?

Pozorování přírody je do nějaké míry vždy pozorováním sebe sama. Nakonec totiž, když člověk zaměří svou pozornost a „propadne“ se hluboko do věcí, začne být obtížné rozeznat hranici mezi pozorovatelem a pozorovaným. Kde končím já a začíná les? Ta hranice není ani zdaleka tak ostrá, jak si obvykle myslíme. Svět prostupuje mě a já prostupuji svět, navzájem se ovlivňujeme. A přece je tu pořád malé omezené vědomí, které si říká Adam Kašpar a racionálně ví, že není kapradinou v mechu. Ale racionálně je jen malou částí lidského vědomí. Možná je to právě taková špička ledovce jako ty obrazy.

Stalo se vám někdy, že jste pozoroval místo, které jste nedokázal zachytit v obraze? Nebo vám přišlo natolik výjimečné, že byl osobní prožitek silnější?

Prožitek je vždycky silnější. Příroda je absolutní zjevení, nejde pochopit nebo dokonale zobrazit. Čím hlouběji se člověk dostává, tím větší propast se pod ním otevírá. Obrazy, slova, cokoliv, čím zkouším vyjádřit svoji zkušenost s ní, je nemotorné, omezené a má jen dočasnou platnost. Takže ano, to se mi děje pořád – ale přesto mám tu touhu promluvit o nevy-slovitelném a tím se vyznat z velké lásky k věcem, které nás tak samozřejmě obklopují na každém rohu, že je už ani nevidíme. Játrovky ve spárách chodníku, tlející klády u potoka, nicotnosti, které jsou pro mě zároveň dřímající mocnosti.

Arthur Conan Doyle řekl, že „Svět je plný samozřejmostí, kterých si jakživ nikdo nevšimne“. Když jsem byla poprvé na vaší výstavě, měla jsem pocit, že mohu do vašich obrazů vstoupit jako do dalšího světa. Každý z těch obrazů pro mě byla hodina přírodních věd. Kdo si vaše díla kupuje?

Jestli vás moje obrazy přiměly dívat se na přírodu aspoň trochu jinak, pak splnily svůj účel a mám z toho radost. Co se týká zájemců a sběratelů, jde o tak široký okruh lidí, že se nedá moc zobecnit. Moje obrazy si kupují úplně obyčejní lidé, z nichž někteří si pořídí právě ten jeden obraz, s nímž chtějí žít. Ale také velcí sběratelé, kteří své sbírky systematicky budují. Samozřejmě i všichni mezi tím.

Vaše diplomová práce se týkala Jeseníků, našel jste v nich i místo pro život. Máte tam pořád co objevovat?

Ano, to rozhodně. Krajina se jen tak nevyčerpá. Moje diplomka byla věnovaná hlavně geologii Jeseníků, která je sama o sobě ohromně zajímavá, ale je tady toho pro mě mnohem víc co obje-

Adam Kašpar

(31 let)

Patří mezi nejtalentovanější osobnosti současné české realistické malby. Už v době studia na Akademii výtvarných umění zaujal sběratele i kurátory.

Při své tvorbě kromě plátna a štětců používá i fotoaparát, mikroskop nebo dalekohledy k pozorování vesmírných těles. Jeho silným tématem je krajina prostá jakéhokoli zásahu lidské existence. Více na www.adamkaspar.cz

“

Přírodní chaos je mnohem hlubší druh řádu než smrčky v řadách. Tuto kvalitu hledám.

vovat. Fragменты starých horských lesů a rok-le řek, vzácné druhy vrcholového bezlesí, staré stromy v krajině nebo reliktové ledovcové krajiny na severu. Hlavně jsou ale Jeseníky krajinou, která mi velmi dobře odpovídá, mám pocit, že do ní zapadám jako dílek skládačky, a cítím se tu doma, ačkoliv odsud nepocházím.

Zajímají vás ekosystémy, do kterých nezasahuje lidská ruka. Jak se díváte na to, jak se lidé k přírodě staví. Dolní Morava, Krkonoše – to jsou místa, kde je lidská ruka čím dál viditelnější.

Žijeme ve zcela kulturní krajině, bohužel. To, čemu v rámci střední Evropy říkáme příroda, přírodou v pravém slova smyslu není. Třeba 95 procent lesů u nás nejsou ani ekosystémy, jsou to prostě plantáže na dřevo, kterým jsme si zvykli říkat les. Pak veřejnost nese dost nelibě, když přijde kůrovec, požár, polom... to jsou ale všechno věci, které do skutečného lesa patří. Jsou naprosto v pořádku, jen vnáší do té uspořádané, organizované kulturní krajiny prvek divokosti a chaosu. To se valně nelíbí a pak se křičí tu na lesníky, tu na ochranáře, problém je ale jinde.

Les potřebuje divokost?

Často používám termín divočina a zjistil jsem, že je dost špatně přijímaný a chápaný. Mělo by to být něco, co není člověkem zasáhl. Ale pro mě divočina není jen panenský prales, ale i rumišťe na kraji Prahy s dvoumetrovými kopřivami. Divočina je každé místo, kde nad organizovaností kulturní krajiny začíná převládat chaos. Respektive ono to vypadá jako chaos, ale je to mnohem hlubší druh řádu než smrčky v řádcích. A to je kvalita, kterou v přírodě hledám, maluju a uctívám.

Vaše tvorba se netýká jen krajiny, ale světa jako celku. Americký astronom Robert Clark říká, že hvězdné nebe je tu pro každého. Tisíce hvězd, z nichž mnohé jsou větší než naše Slunce, v nás vzbuzuje pocit vlastní malosti. Jak vypadá ve vašem pojetí pozorování nebe?

Hned na začátek musím říct, že hvězdné nebe už zdaleka není pro každého. Obloha bez světelného smogu je velevzácná věc a sám jsem ji v životě viděl tak dvakrát. Od nějakých třinácti mě strašně baví vizuální pozorování vesmíru. Postupně jsem si pořizoval větší a větší dalekohledy, ale vždy jen optické. Nepoužívám při pozorování žádné zobrazovací metody a opravdu si jen soustavou čoček prodlužuji oko. Časem jsem začal vesmír, tak jak vypadá v dalekohledu, i malovat. Ono je to totiž úplně něco jiného než astrofotografie. Mnohem jemnější, subtilnější a podle mě krásnější. Když vidím barevné fotky z Webbova teleskopu, vlastně musím říct, že se mi nelíbí, ačkoliv uznávám jejich vědeckou hodnotu. Přijde mi to přepálené a nevkusné. Znám tyto objekty v dalekohledu a takhle prostě nevypadají. Takovým prozatímním vyvrcholením mého astronomického cyklu byla velká výstava Bright Stellar Core v galerii Kvalitář.

Co zažíváte po dokončení obrazu? Je to radost z dokončené práce, nebo naopak smutek z loučení? Jaké to vůbec je, rozloučit se s takovým obrazem?

Upřímně, když je to velký obraz a dělal jsem na něm dlouho, většinou ho otočím čelem ke stěně a jsem rád, že mám od něj pokoj. Celý ten proces je někdy strašně vyčerpávající a nevím, jestli to někdy třeba návštěvníkům výstavy dojde. Namalovat třímetrový obraz, to není takové odpolední malováníčko, ale práce náročná fyzicky i duševně. Až třeba za pár měsíců nebo půl roku ho můžu zase vytáhnout a podívat se na něj s klidem a radostí z toho, co se podařilo, a smířlivě k tomu, co tak dobře nevyšlo. U menších obrazů, třeba plenérů, se někdy stává, že to splyne tak samo, s lehkostí, ale taky ne vždy.

Byly obrazy, se kterými jsem se nechtěl loučit a pár jsem si jich i nechal. Zároveň z dlouhodobého hlediska mám teď sice nějaké favority, ale za rok to budou zase jiné, nové obrazy. Takže nemá moc smysl je z nějakého sentimentu držet. To, co já mám z celého malování, je proces, který je sice náročný, ale taky krásný a někdy hluboký. To je moje odměna. Nepotřebuju držet i ten artefakt. No, a nakonec přichází obchodní stránka věci, kdy mi prodané obrazy umožňují žít sebe i rodinu a dál se věnovat umění.

Ještě mi u vašeho přístupu ke krajině jako celku chybí písemné vyjádření. Píšete si deníky? Pokud ano, uvažoval jste někdy o tom, že je uvidí i veřejnost?

Sice ne nějak systematicky a pravidelně, ale píšu. Obecně rád formuluji myšlenky ať už jen sám pro sebe, nebo v rámci rozhovorů a textů do katalogů a knih nebo třeba komentovaných prohlídek výstav. Myslím, že kdo se po tom bude pít, různé mé texty a vyjádření najde.

Na čem teď pracujete. Je nějaká výstava v přípravě?

Ano, připravuji další velkou výstavu v Praze. Pravděpodobně by to mělo být v průběhu příštího roku, opět v galerii Kvalitář. Tentokrát se zaměřím na výtrusné rostliny a vůbec počátky suchozemského života na zemi. To bude ta vnější linka výstavy. Vnitřní by měla být o nějakém příznání se k osobnímu mýtu, nebo jak to nazvat. Z probíhajících výstav je možné navštívit Ve stínu stromů v Severočeské galerii v Lito-měřicích, kde mám dva velké obrazy, výstavu Poklady země v Muzeu v Novém Jičíně, kde jsou velké geologické formáty, a nakonec mou samostatnou výstavu The ore of vision, která bude až do příštího roku k vidění v Residenzschloss v Drážďanech jako doprovodná k velké výstavě Caspara Davida Friedricha.

Ještě na závěr: Kdy nastává největší harmonie a klid ve vaší krajině vnitřní?

Asi když sedím s šálkem dobrého čaje v podzimním lese nebo koukám na hvězdné nebe ve tři ráno, když celý svět spí. To je moje odměna.

Zámek Stračov

Starožitný zážitek

Zámek Stračov severozápadně od Hradce Králové vás zve k návštěvě, při níž se ponoříte do světa umění a starožitností a odnést si můžete nejen krásné zážitky, ale i kousek historie.

Za zrodem společnosti Castle Stračov stál Paul Huysegems, rodilý Belgičan, který hovoří holandsky, německy a francouzsky. A především má jako dlouhodobý sběratel starožitného nábytku a uměleckých děl skvělý cit pro design. Díky tomu dokáže doporučit vhodný solitérní kus nábytku i celý interiér.

Láska ke starožitnostem

První investicí společnosti byl v roce 2006 klasicistní zámek Stračov,

který se stal jejím sídlem i posláním v péči o kulturní dědictví. Při rozsáhlé rekonstrukci byl interiér postupně vybavován historickým nábytkem z Čech i zahraničí a zároveň rostla i láska jeho majitelů ke starožitnostem. Stát se členem asociace starožitníků a mezinárodní konfederace obchodníků s uměleckými díly C.I.N.O.A. už pak byl přirozený krok. Dnes mohou návštěvníci Stračova obdivovat bohaté starožitné vybavení od nábytku, koberců, obrazů a soch až po drobné předměty denní potřeby, vše z období od 17. století do počátku 20. století.

Prodejní galerie

Pro milovníky umění a starožitností je návštěva prodejní galerie na zámku skutečným požítkem. Každému zákazníkovi je věnována individuální péče, proto je třeba si rezervovat termín předem. Vedle Paula Huysegem, jehož vášně pro umění a starožitnosti přitahuje návštěvníky z celého světa, vám pomůže najít ideální kousek pro váš domov také sběratel Jindřich

Karásek, specialista na koberce a autentifikaci uměleckých děl.

Pro historické interiéry

V současné době se prezentujeme nejenom na zámku ve Stračově, ale také v zámeckém areálu ve Smiřicích a secesní vile od architekta Antonína Balšánka v Černošicích. Tyto objekty jsou od sebe vzdálené do 20 minut jízdy autem. Ať už zařizujete byt dům či historický objekt rádi vám pomůžeme s výběrem vhodných kousků a realizací.

www.zamekstracov.cz

Kam na podzim za uměním

Který rakouský umělec učinil z návštěvníků galerie minutová umělecká díla? A v kom kritici rychle rozpoznali číslo jedna amerického malířství? Přinášíme tipy na tuzemské i zahraniční výstavy, které byste neměli minout.

Jackson Pollock, Early Years (1934 – 1947)

Picasso museum, Paříž, 15. 10. 2024 – 19. 1. 2025 ▶

Výstava děl slavného představitele abstraktního expresionismu a jednoho z nejvlivnějších umělců 20. století se zaměřuje na ranou Pollockovu tvorbu, tedy na díla vzniklá předtím, než v roce 1947 přišel se svou specifickou technikou vylévání barvy na plátno. Jde o první francouzskou exhibici věnovanou tomuto umělci od roku 2008 a důležitá je také proto, že se zaměřuje právě na díla, která se málokdy vystavují takto samostatně. Předtím než Pollock našel svůj výrazný, nezaměnitelný styl, inspiroval se mimo jiné tvorbou mexických muralistů. Ti na svých monumentálních nástěnných malbách často vyobrazovali výjevy z předkolumbovského Mexika či z působení osvobozenického hnutí. Vedle těchto děl a vlivů domorodého amerického umění Pollock přejímal podněty evropské avantgardy, především Pabla Piccassa. Výstava tak zachycuje formující momenty a sleduje, kdy a jak se Pollock stal zjevením, neboť zásadní osobu amerického malířství v něm vlivní kritici – jako třeba Clement Greenberg – rozpoznali velmi rychle.

Ludmila Seefried Matějková: Předě dveřmi

◀ **Museum Kampa, Praha, 15. 10. – 1. 12. 2024**

Česká malířka a sochařka vystudovala figurální sochařství u Marie Uchytlové, ale od roku 1967 žila a tvořila v Berlíně. Na tamní umělecké škole přičichla k abstraktní soše, ale v 70. letech se vrátila zpět k figuře. Hyperrealistická polyesterová socha Hana z roku 1973 stojí na počátku jejího zralého uměleckého období, které reflektuje nejen těžkosti života v imigraci, ale také hrůzy války či zrůdnost stalinistických 50. let. Výstava na Kampě představuje výběr z raných polyesterových soch i pozdější díla z pálené hlíny jako Žebračka. Doprovodem jsou deníky umělkyně plné vzpomínek na život na obou stranách železné opony. V autorčiných sochách i kresbách se mísí jemný vhled do nitra člověka se zachycením konkrétního utrpení.

Bruce Weber: My Education

◀ **Dům U Kamenného zvonu, Praha, 20. 9. 2024 – 19. 1. 2025**

Své převážně módní fotografie publikoval od konce 70. let v časopisech jako Vogue či Vanity Fair. Bruce Weber je veteránem klasické analogové fotografie, své mužské i ženské modely často zachycoval při sportu, ale také během odvážných, intimních chvil. Pět let připravovaná výstava akcentuje vedle zakázkových děl také reportážní a portrétní tvorbu, videoklipy a celovečerní filmy. Nebo i fotografie krajiny a psů. Umělec, mezi jehož nejslavnější snímky patří portréty politika Nelsona Mandely, či umělkyně Georgie O'Keefe a Louise Bourgeois, se ale věnoval i „portrétování“ Detroitu nebo komunity „Little Hanoi“ v Miami. Pražská výstava mapuje také Weberovo působení v Česku, kde v roce 2000 fotil sérii portrétů herce Heatha Ledgera.

Erwin Wurm: A 70th-Birthday Retrospective

Albertina Modern, Vídeň, 13. 9. 2024. – 9. 3. 2025 ▶

Rakouský umělec Erwin Wurm během své kariéry radikálně proměnil pojetí sochy, prostoru i lidské figury. Jeho sochy zasazují tradiční a známé předměty do nezvyklých a překvapivých kontextů a nutí diváka přemýšlet o nich v dosud nevídaném světle. Jak ukazuje retrospektiva vzniklá u příležitosti umělcových sedmdesátin, Wurm uvažuje o soše jako o metru, jímž měříme okolní svět. Umělec a fotograf narušuje obvyklé pojetí toho, co je to nejen socha, ale i malba či fotografie. Nabourává hranice mezi statickým a pohyblivým, dělá z diváků ještě participativnější součást samotných děl, než je v moderním umění běžné. Wurmovo dílo se ptá, jak těla a objekty i prostory mezi nimi reagují, když cosi absurdního a paradoxního dostane pozvánku koexistovat ve stejné místnosti. Výstava ukazuje jak počátky umělcovy dráhy, tak díla, která z něj učinila jednoho z nejvlivnějších současných tvůrců. Například Minutové sochy, které vznikají tak, že diváci následují psané či kreslené instrukce, jak pózovat za použití jednoduchých předmětů. A stávají se tak sami na chvíli artefaktem.

Katarzyna Kozyra - Byt někým, kým (ne)jsem

◀ **Galerie výtvarného umění v Ostravě, 25. 9. 2024 – 5. 1. 2025**

Polská umělkyně, která se nejvíce proslavila svými videi a instalacemi pracujícími často s vlastním tělem, patří k nejvlivnějším tvůrkyním ve střední a východní Evropě. Její dílo zkoumá roli těla v různých sociálních interakcích, dotýká se bolestivých společenských témat, kulturně podmíněného útlaku i neblahého vlivu patriarchátu. Aktuální přehlídka prezentuje, jak Kozyra pomocí fotografií, soch, instalací i videí ve své třicetileté kariéře prožívá a definuje vlastní identitu a jak na tomto základě přemýšlí o obecnější problematice genderu, těla a přetrvávajících kulturních tabu.

Dorotheum chystá aukci párových obrazů Pietra Perugina

LETOŠEK JE PRO DOROTHEUM ÚSPĚŠNÝ. SPOLEČNOST ZAZNAMENALA VÝZNAMNÉ VÝSLEDKY V AUČNÍCH. PRO TY PODZIMNÍ MÁ PŘIPRAVENY NAPŘÍKLAD OBRAZY PIETRA PERUGINA NEBO MALBU OLGY WISINGER-FLORIANOVÉ. „PŘEKVAPILO BY MĚ, KDYBY OBRAZ NEZAUJAL I NĚKTERÉ ČESKÉ SBĚRATELE, KTEŘÍ SE ORIENTUJÍ NA MAŘÁKOVY ŽÁKY A ZROD ČESKÉ MODERNÍ KRAJINOMALBY,“ ŘÍKÁ ŘEDITEL PRAŽSKÉ KANCELÁŘE AUČNÍHO DOMU DOROTHEUM MICHAL ŠIMEK.

Jak se Dorotheu v letošním roce daří?

Vývoj je zatím příznivý, podařilo se nám dosáhnout vynikajících výsledků v aukcích starého, současného i moderního umění, ve kterých jsme nabízeli díla skutečných ikon světového umění. Když budu jmenovat pár nejzajímavějších děl, je to portrét infantky Marie Isabely od slavného španělského malíře Francisca Goyi, s dosaženou cenou 712 tisíc eur. Také cyklus deseti serigrafii Andyho Warhola, který se prodal za téměř 1,1 milionu eur či kresebná studie Gustava Klimta s dosaženou cenou 520 tisíc eur. A pak nesmím zapomenout na obraz Mikuláše Medka Živný anděl (Zvěstování), který se nám podařilo získat z německé soukromé sbírky a představili jsme jej také našim zákazníkům v prostorách Dorothea na Václavském náměstí.

Kdy se budou konat další poradenské dny a přijedou i experti z Vídně?

Na jaře nás navštívila expertka na secesní umění a podařilo se nám do aukce získat několik opravdu krásných a hodnotných kousků Wiener Werkstätte. Takže už připravujeme její podzimní návštěvu, protože tyto artefakty jsou jedny z hlavních lákadel našich specializovaných aukcí secesního umění. Měla by nás navštívit také expertka na obrazy 19. století, v tomto segmentu dostáváme opravdu hodně nabídek, z nichž mnoho je velmi zajímavých, a přebíráme je pro naše mezinárodní aukce ve Vídni.

Zažil jste případy, kdy lidé vůbec netušili, jakou vzácnost doma mají?

Zažil jsem případ, kdy někdo něco prodával na vlastní pěst přes sociální síť za „svou“ cenu. Nám sice nabídku zaslal, ale doslova pár hodin poté obraz prodal za peníze na ruku někomu, kdo jej kontaktoval přes sociální síť. Připravil se tím o několik milionů. Jsou samozřejmě i příběhy se šťastným koncem. Třeba když nám zákazník ukázal fotografii s malbou ruského malíře Konstantina Makovského s dotazem, že má doma tento obraz a neví, kdo to maloval a jakou to má cenu. Byla to nádherná malba a dosažená cena v aukci přesáhla 10 milionů korun.

Dorotheum pořádá ročně stovky aukcí v desítkách prodejních kategorií, od obrazů přes starožitné zbraně až po exkluzivní šperky. Na jaký segment byste doporučil se zaměřit?

To záleží na mnoha faktorech. Pokud by náš pohled byl ryze finanční, už pár let je na vzestupu současné umění, lze předpokládat, že tento trend bude i nadále pokračovat. Optikou historika umění se zájem o obrazy 19. století nabízí současná mezinárodní scéna nepřeberné množství nádherných akvizic na poli německého i rakouského umění

FOTO: HN - HONZA MUDRA

19. věku. A jsou za nesrovnatelně nižší ceny, než za které se tyto obrazy prodávaly před 20 či 30 lety. To je dáno právě nárůstem v jiném segmentu trhu a generační výměnou sběratelů. Velký nárůst zaznamenáváme i u aukcí luxusního značkového zboží.

Jaké aukce připravujete na konec roku?

Udělal jsem si v Praze trochu předčasnou radost už na začátku září, kdy jsme v našich prostorách zpřístupnili výstavu Mikrokosmos umění Kafkovy Prahy. Kafka totiž ve stejném domě, kde máme sídlo, od listopadu 1907 pracoval. Letošní výročí 100 let od jeho úmrtí jsme si připomenuli výstavou, jejíž kurátorkou byla historička umění Anna Habánová.

DOROTHEUM

O GALERII

Dorotheum je největším aukčním domem ve střední Evropě. Jeho tradice sahá až do roku 1707, kdy bylo založeno římským císařem a českým králem Josefem I. V čele se čtyřmi aukčními týdny nabitými špičkovými pracemi klasické moderny i mezinárodní poválečné scény, starých mistrů a umění 19. století a celkem sedmi stovkami aukcí ročně patří Dorotheum k vedoucím evropským aukčním domům, v jejichž aukcích hojně prodávají i nakupují také zákazníci z Česka.

ZAMĚŘENÍ: AUČNÍ DŮM

SPECIALIZACE: výtvarné umění, šperky, historická vozidla, design

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 700

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVAJÍCÍHO: 9,6–22 %

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 15–30 %

DOROTHEUM

DOROTHEUM GMBH & CO KG

ADRESA: Dorotheergasse 17,
1010 Wien

TELEFON: +43 1 515 600

E-MAIL: kundendienst@dorotheum.at

REPREZENTAČNÍ KANCELÁŘ

ADRESA: Václavské náměstí 19
110 00 Praha 1

TELEFON: +420 224 222 001

E-MAIL: info@dorotheum.cz

www.dorotheum.com

DOROTHEUM

ZALOŽENO 1707

Classic Week

22. říjen Staří mistři
23. říjen Starožitnosti
23. říjen Obrazy 19. století

Contemporary Week

19. listopad Moderní umění
20. listopad Současné umění I
21. listopad Klenoty a šperky
21. listopad Současné umění II

Dorotheum

Václavské náměstí 19, Praha 1
info@dorotheum.cz

Dorotheum

Dorotheergasse 17, Vídeň
www.dorotheum.com

Svá želízka v ohni Galerie Kodl zatím tají

NA LISTOPADOVÉ AUKCI V GALERII KODL BUDOU ZASTOUPENA VÝZNAMNÁ JMÉNA JAKO VÁCLAV BROŽÍK, BEDŘICH HAVRÁNEK, VÁCLAV HYNAIS, LUKÁŠ MAROLD. „TĚŠÍ MĚ I VÝTEČNĚ OBSAZENÁ ČESKÁ MODERNA UMĚLCI JAKO JOSEF ČAPEK, OTAKAR KUBÍN, FRANTIŠEK KUPKA, VÁCLAV ŠPÁLA NEBO JAN ZRZAVÝ,“ ŘÍKÁ MARTIN KODL, MAJITEL GALERIE.

Jaká je vaše současná sezona?

Zájem ze strany kupujících je stále solidní a na vysoké úrovni. V květnu jsme opět zažili skvělou aukci, dokonce obratově největší v letošní jarní sezoně. Cenový skok zaznamenalo současné umění, a to jak vysokým nárůstem, jenž činil 84 procent, tak množstvím autorských rekordů, které potvrzují rostoucí zájem o tento segment. Celkově sběratelé na všech sálových aukcích v prvním pololetí utratili za 3187 položek 784,4 milionu korun. Podrobnější pohled na dosažené ceny ukazuje, že se díla dražila v průměru o 10 procent levněji než o rok dříve. Cenová hladina prodaných děl překonává obratově rekordní roky 2021 a 2022 o více než deset procent. Mám radost, že v první desítku nejdražších děl je šest vydražených na naší aukci. V něm se ukázala dominance autorů klasické moderny a meziválečné avantgardy, kterou narušil pouze Jakub Schikaneder a jediné dílo poválečného umění Theodora Pištěka.

Na vaší jarní aukci padlo 27 autorských rekordů. Co to vypovídá o současném trhu s uměním?

Potvrdil se tak přetrvávající zájem o české umění. Autorské rekordy přesně odrážejí situaci na trhu. Největší oblibě se těší česká moderna a poválečné umění. Strmě stoupá poptávka po tvorbě současných umělců a umělkyní, kteří dosáhli na 11 rekordů. Bez povšimnutí rozhodně nezůstala ani kolekce 19. století.

Nejdražším vydraženým obrazem v jarní aukci se stalo plátno Emila Filly Dvojice, které téměř zdvojnásobilo vyvolávací cenu 13 milionů korun. Čekali jste takový úspěch?

Jednalo se o mimořádné galerijní velkoformátové dílo a cenový nárůst byl oprávněný. Dražby se zúčastnilo několik českých sběratelů. Před polovinou třicátých let prošel Emil Filla zřetelnou proměnou v rámci uvolnění malířského tvarosloví a rekapitulací své dosavadní práce. V této době se zároveň začal sblížovat a také trvale podporovat představitele surrealistického hnutí, přičemž tyto kontakty se staly klíčovými pro jeho další malířský vývoj. Sám se poprvé takto orientovanými díly prezentoval na výstavě Poesie 1932, kde odprezentoval hned několik pláten vesměs figurálního charakteru. Toto plátno na první pohled zaujme nejen svojí monumentalitou, ale zejména suverénním podáním a chutí experimentovat, jako by byl surrealismus směřem pro Filla stejně přirozeným jako kubistická výstavba obrazu. Dílo původně pochází ze slavné sbírky Jaroslava Borovičky, kde patřilo ke skupině jeho nejoblíbenějších obrazů. Od šedesátých let figurovalo pod názvem Dvojice v depozitáři Národní galerie v Praze.

Vašich sálových aukcí se lze také zúčastnit online. Jaký je zájem o tento způsob dražby?

Rozšíření sálových aukcí o online prostředí přivedlo k nákupům nové zájemce. Díky aukčním platformě Artslimit, kterou řídí můj syn Matyáš,

FOTO: ARCHIV GALERIE

se počet aktivních dražitelů na našich aukcích dramaticky zvýšil a jejich vliv na výsledek aukcí je značný. Nejenže pomáhají svými příhozy ještě před začátkem aukce zvýšit konečnou cenu, ale také online nakoupili i takřka polovinu prodaných položek.

Přibývají však nejen zkušení sběratelé a investoři, ale také začínající sběratelé, kteří se chtějí obklopovat uměním. V současnosti zažíváme vzácné momenty. Celý život usiluji o to, aby české umění rezonovalo, a jsem rád, že se to daří.

Jaký typ umění je vám osobně nejbližší?

Samozřejmě 19. a 20. století. Jsem značně konzervativní a uvědomil jsem si, že jako jediný z naší rodiny nesbírám současné umění. Je to asi ostuda, ale našťástí mě zastupují moje děti. Ti naopak investují a kupují soudobé umění. Jakub vede KodlContemporary a plánuje otevřít galerii současného umění.

Co byste radil zájemcům o umění? A je nyní ta správná doba kupovat?

Nyní je skutečně příhodná doba na nakupování. Ještě před několika lety u nás nakupovali umění především sběratelé nebo jen ti nejbohatší. Umělecká díla se nyní stávají atraktivní i pro širší finančně vzdělanou veřejnost. Stoupá také počet klientů mladší generace, kteří vnímají umění jako přirozenou součást života a jsou ochotni za ně utrácet. Je potřeba zmínit, že umění může sbírat i širší veřejnost, protože to kvalitně nemusí stát nutně jen miliony, ale třeba i nižší desetitisíce. Zájemcům o umění radím, aby se nejprve základně zorientovali. Určitě bych jim doporučil třeba si projít několik výstav, ať už ve veřejných galeriích nebo aukčních domech, a udělat si představu o tom, jaký styl či téma je oslovuje. V zásadě by totiž lidé měli kupovat obrazy, které se jim líbí. Nejedná se o akcii a člověk by si koupil měl udělat i estetickou radost. Nejhorší přístup je, když si koupíte nějaké dílo jen proto, že se už teď těšíte, že ho prodáte draž. Druhým krokem je mít kvalitního poradce, který vám zaručí, že kupujete originál a za adekvátní částku.

Co dalšího plánujete v následujících měsících?

Spolu s Kunsthalle Praha se KodlContemporary a Artslimit podílí na charitativní aukci nadačního fondu Spolu s odvahou, která v polovině října nabízí obdivovatelům současného umění jedinečnou příležitost spojit vlastní potěšení s dobrým skutkem. Tato prestižní akce

nabízí sběratelům a milovníkům umění unikátní příležitost podpořit děti a jejich rodiny, které bojují se závažným onemocněním a jimž nadání fond pomáhá formou zážitkové terapie. Celkem bude v aukci nabídnuto dvacet děl renomovaných českých i zahraničních současných umělců a umělkyní.

V listopadu nás čeká tradiční sálová aukce, která opět představí významná jména nejen z 19. století, jako jsou Václav Brožík, Bedřich Havránek, Václav Hynais, Lukáš Marold nebo Karel Purkyně. Přítomná bude i tradičně silná Mařákova škola. Francouzské umělce reprezentuje Paul Gauguin. Těší mě výtečně obsazená česká moderna umělci jako Josef Čapek, Otakar Kubín, František Kupka, Václav Špála nebo Jan Zrzavý. Poválečné umění bude zastoupené Kamilem Lhotákem, Zdeňkem Šýkrou, Victorem Vasarelym a Theodorem Pištěkem.

Můžeme se těšit na podobná želízka v ohni, jako byly v minulých aukcích Dvojice od Emila Filly nebo Odchází a přichází od Toyen?

Ponechte nám prosím ještě prostor k dalším odhalením.

Překvapí vás ve vaší práci ještě něco?

Již 35 let mě překvapuje, jak úžasné věci se nám daří získat do našich aukcí a jak kvalitní a fantastická díla se ještě stále nacházejí ve starých soukromých sbírkách. A posledních patnáct let mě stále udivuje, že v mnohačetné konkurenci máme nejlepší výsledky ve všech číslech. Mnoho věcí, které nám majitelé nabízejí, jsou vzácnostmi, o kterých se často ani nevědělo, že ještě existují. Vynoří se na trhu znovu i po padesáti nebo sto letech. Toto je právě ten moment, který mě baví, naplňuje a pevně poutá k tomuto krásnému oboru. Stále se obávám, kdy to skončí, ale naštěstí se tak neděje.

GALERIE KODL

O GALERII

Galerie Kodl je aukční, prodejní a výstavní síň založená na více než stoleté rodinné sběratelské tradici. Zaměřuje se na nákup a prodej obrazů, kreseb, grafik a plastik českého výtvarného umění 19. a 20. století. Během roku pořádá tematické výstavy a Letní výtvarný salon. Zajišťuje také odborné konzultace, soudněznalecké posudky a expertizy, restaurování či rámování obrazů. Galerie si zakládá na záruce prodáváných uměleckých děl a na maximálně profesionálním přístupu. V čele špičkového týmu odborníků a historiků umění stojí současný vlastník, soudní znalec Martin Kodl.

ZAMĚŘENÍ: AUKNÍ, PRODEJNÍ A VÝSTAVNÍ SÍŇ

SPECIALIZACE: výtvarné umění

POČTY AUKNÍ ROČNĚ: 2

PROVIZE: 20 %

ROČNÍ OBRAT: cca 770 mil. Kč

KODL
G A L E R I E

GALERIE KODL

ADRESA: Národní 7, 110 00 Praha 1

TELEFON: +420 251 512 728,
+420 602 117 440

E-MAIL: galerie@galeriekodl.cz

www.galeriekodl.cz

Inzerce

EK01985

KODL – TRADICE OD ROKU 1885

**ZVEME VÁS NA PROHLÍDKU
PŘEDAUKČNÍ VÝSTAVY
OD 28. ŘÍJNA DO 23. LISTOPADU**

JOSEF ČAPEK: DOMKY NA STRÁNĚ • olej na plátně, 1922, 32 x 38 cm
vyvolávací cena: 3 500 000 Kč; odhadní cena: 4 000 000 Kč – 7 000 000 Kč

www.galeriekodl.cz

Tel.: +420 251 512 728, +420 602 117 440 • Národní 7, Praha 1 • galerie@galeriekodl.cz

EK01985-1

Galerie Platýz nabídne dražitelům kresby a korespondenci Jana Zrzavého

ŘÍJNOVÁ AUKCE GALERIE PLATÝZ LÁKÁ NA DÍLA OLBRAMA ZOUBKA, JOSEFA VELČOVSKÉHO, RICHARDA WIESNERA, JANA SAUDKA A MNOHA DALŠÍCH. DRAŽITELÉ MAJÍ OJEDINĚLOU PŘÍLEŽITOST ZÍSKAT TAKÉ KORESPONDENCI JANA ZRZAVÉHO S JEHO BLÍZKOU PŘÍTELKYNÍ, PANÍ ELOU KADLECOVOU. „DOPISY DOKAZUJÍ JEJICH VZÁJEMNÝ INTENZIVNÍ A DŮVĚRNÝ VZTAH. SPOLU S NIMI JSME DO AUKCE ZAŘADILI TAKÉ ORIGINÁLNÍ ZRZAVÉHO KRESBY, KTERÉ PANÍ ELE V PRŮBĚHU LET VĚNOVAL,“ ŘÍKÁ KAMILA HERRMANN Z GALERIE PLATÝZ.

Jak se v posledních letech proměňuje zájem dražitelů?

Oproti předchozím letům vzrostla poptávka dražitelů po dílech umělců z přelomu 20. a 21. století. Stále přitahují pozornost díla české moderny, hlavně autorů spojených s kubismem nebo surrealismem. Oživení zažívá dříve méně vyhledávaná kategorie soch, a to zejména díky umělcům, jako je Olbram Zoubek. Naopak lehce do pozadí ustoupila ještě před nedávnem velmi vyhledávaná díla krajinářů, žáků Mařákovy školy a rovněž díla autorů z 19. století. V naší aukční galerii také sledujeme narůstající trend obliby děl současných českých výtvarných umělců, sklářů i fotografů.

Poradíte aukce online. Jaký je o ně zájem a mění se nějak struktura dražitelů?

Rozmach online aukcí nastal kolem roku 2020 v důsledku pandemie. Většina aukčního trhu se tehdy přesunula do online prostoru a tento trend přetrvává. Ukázalo se, že online aukce mají pro dražitele i aukční domy mnoho výhod. Moderní technologie, které už běžně naprosto většina z nás využívá k nejrůznějším úkonům denní potřeby, všichni dražitelé ovládají, nakupovat touto cestou je tedy velmi snadné. Zároveň máme i zázemí stálé kamenné galerie, kde si mohou dražitelé vždy před aukcí všechna díla z aktuální nabídky osobně prohlédnout. Online prostor splňuje požadavek na jednoduchost transakcí, transparentnost aukce a pohodlí účastníků, prostor galerie podtrhuje spolehlivost, otevřenost a vstřícnost.

Plánujete v galerii nějaké změny?

V posledních dvou letech došlo u nás k podstatným změnám, a to nejen personálním, kdy se obměnil tým galerie. Šlo i o změny technické a o proměnu interiéru. Zejména technické změny, jak doufáme, napomohou k dalšímu úspěšnému rozvoji vzájemné spolupráce galerie s klienty při zprostředkování nákupu nebo prodeje uměleckých děl. Vznikl nový rezervační systém usnadňující přebírání vydražených položek, plánujeme také postupné změny vizuální podoby online aukčního systému tak, aby byl přehlednější a uživatelsky pohodlnější. Podmínky a pravidla aukce zůstanou stejné, tedy transparentnost, nízká provize, vstřícný přístup. Stále také sídlíme v krásném prostředí Paláce Platýz.

Co chystáte pro následující aukci?

Nabídka online aukce, která bude vrcholit 14. a 15. října, je opět obsáhlá a svým složením poměrně rozmanitá. Prostřednictvím svých děl jsou v aukci zastoupeni například Jan Zrzavý kresbami a dopisy, Olbram Zoubek dvěma – motivem i provedením – ojedinělými bronzovými sochami Zaslíbený a Zaslíbená, umístěnými na travertinových podstavcích. Několika malbami jsou zastoupeni také Josef Velčovský, Richard Wiesner, Jan Saudek fotografiemi i plátny, Lutobor Hlavsa, Patrik Hábl, Jan Smetana nebo Míla Doleželová. Ze současných mladších autorů jsou to Pasta Oner, Adam Štech, Matěj Olmer, Josef Rataj nebo začínající nadějný umělec Vojtěch Čapek.

Je nějaká zajímavost, na kterou byste dražitele nalákala?

Velkou raritou je korespondence Jana Zrzavého, respektive téměř stovka dopisů a pohlednic, které poslal Jan Zrzavý paní Ele Kadlecové, své blízké přítelkyni. Jméno Ely Kadlecové se nevyskytuje v žádném oficiálním životopisu Jana Zrzavého, nicméně právě tyto dopisy, které jsme získali přímo z její pozůstalosti, dokazují jejich vzájemný intenzivní a důvěrný vztah. Spolu s nimi jsme do aukce zařadili také originální Zrzavého kresby, které paní Ele v průběhu let věnoval. Dopisy unikátním způsobem zachycují a mapují dosud neprobádaná místa života mistra Jana Zrzavého. Jde o naprosto jedinečnou příležitost získat cenné autentické doklady jeho života a tvorby.

GALERIE PLATÝZ

O GALERII

Galerie Platýz, online aukční dům se spolehlivým zázemím kamenné galerie, se nachází v samotném centru Prahy, v paláci Platýz. Zaměřuje se na výtvarné umění 19.–21. století, v online aukci pravidelně nabízí sběratelům to nejlepší z (převážně) české a slovenské malby, grafiky, fotografie, sochařství a sklářství. Spolupracuje se znalci v oboru, restaurátory i mnoha současnými výtvarníky, proto může poskytnout prodejci i kupujícímu kompletní odborný servis.

ZAMĚŘENÍ: AUČNÍ DŮM A GALERIE

SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ: výtvarné umění 19.–21. století
POČET AUČNÍ/VÝSTAV ROČNĚ: 8

Aukční
GALERIE PLATÝZ

GALERIE PLATÝZ S.R.O.

ADRESA: Palác Platýz, Národní 416/37, 110 00 Praha 1

TELEFON: +420 602 239 239, +420 257 328 547

E-MAIL: GALERIE@GALERIEPLATYZ.CZ

www.galerieplatyz.cz/aukce

Pasta Oner, Door and Dog
olej/akryl/plátno,
rozměr 170 x 110 cm

Vincenc Beneš, Kytice a jablka
olej/plátno
rozměr 60 x 46 cm

Richard Wiesner, Figurální kompozice
olej/plátno
rozměr 100 x 81 cm

Ukončení říjnové aukce 14. a 15.10.2024

Olbram Zoubek, Zaslíbená a Zaslíbený
bronzové plastiky
výška vč. podstavce 71 cm

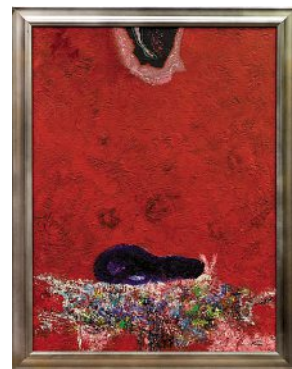

Jan Zrzavý, Diana
tužka/pastelka/papír
rozměr 21 x 30 cm

Předaukční výstava 7. - 11.10.2024

Adam Štech, Akt
tempera/olej/plátno
rozměr 110 x 95 cm

Jan Kanyza, Někde v Provence
akryl/plátno,
rozměr 100 x 75 cm

Josef Velčovský, Snídaně v trávě
akryl/plátno fixované na kartonu,
rozměr 50 x 75 cm

Etcetera bude dražit plastiku Kyvadlo od Vladimíra Janouška

ETCETERA AUCTIONS NABÍDNE VE SVÉ LISTOPADOVÉ AUKCI KVALITNÍ DÍLA OD PŘEDNÍCH ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH AUTORŮ A AUTOREK. MEZI TY STĚŽEJNÍ PATŘÍ DROBNÁ PLASTIKA KYVADLO OD VLADIMÍRA JANOUŠKA, KTERÁ UVÁDÍ AUTOROVU MONOGRAFII. „V NABÍDCE MÁME TAKÉ NAPŘÍKLAD PASTELY A PLASTIKU KARLA MALICHA ČI PLÁTNO JIŘÍHO NAČERADSKÉHO ZE 70. LET,“ ŘÍKÁ SPOLUJATELKA SPOLEČNOSTI PAVLA KOSAŘ.

Co byste poradila začínajícímu sběrateli, který chce budovat sbírku? Jaké strategie by měl zvolit?

Radila bych zpočátku alespoň minimální obezřetnost, sbírat vizuální zkušenosti navštěvováním galerií a výstav a tříbit si vlastní vkus. Určitě také pomáhá seznámení se s literaturou o trhu s uměním, převážně tedy zahraniční. Zkuste se zorientovat a sledovat dění na aukcích. Dnes už je to díky online platformám jednoduché a pohodlné. A začít pozvolna. Postupně si budovat sebevědomí a důvěru ve svůj osobní vkus a přehled. V případě, že si nejste jistí, najděte si důvěryhodného partnera. Ten vás trhem s uměním, který není vždy transparentní a přehledný, provede a pomůže vám zorientovat se.

Jaké trendy v současném umění považujete za nejzajímavější?

My v Etceterě se trendům snažíme nepřikládat úplně velkou váhu. Snažíme se konstantně sledovat výtvarnou scénu a navazovat spolupráce napříč žánry i segmenty, a to jak v aukční nabídce, tak v našem výstavním programu. Pracujeme tak, aby výpověď, kterou zprostředkováváme, byla trvanlivá a odolávala času i stále nově nastupujícím a měnícím se trendům.

Proč se zaměřit na nákup děl 80. a 90. let?

Tomuto období se v Etceterě věnujeme od samotného začátku a máme za to, že je to v našem prostředí trhem stále nedocenená etapa. Tedy cenově stále dostupná – v porovnání například s modernou nebo poválečným uměním. Jde už o umění prověřené časem, často s bohatou výstavní historií a hojně publikované. Historici umění tuto scénu dávno zmapovali a pro sběratele je díky textům a recenzím snadnější se v této problematice zorientovat, vyselektovat kvalitní díla a uznávané autory. Navíc jde převážně o umělce stále žijící a aktivní. Tím míříme k problematice padělků, která v tomto segmentu nemusí být, díky konzultaci se samotnými autory děl, takovým strašákem.

Na jaká díla se můžeme těšit na vaší již 19. aukci?

I tentokrát se nám povedlo nasbírat kvalitní umělecká díla od předních českých a slovenských autorů a autorek. Mezi ta stěžejní zajisté patří drobná plastika Kyvadlo od Vladimíra Janouška, která uvádí autorovu monografii. Za zásadní díla považujeme dále pastely a plastiku Karla Malicha či plátno Jiřího Načeradského ze 70. let. V nabídce naleznete rovněž kolekce děl Dalibora Chatrného nebo Jiřího Koláře a Václava Stratila z 80. let či monumentální díla Jiřího Hilmara. Velmi silnou máme i nabídku ženských autorek, mezi kterými bych jmenovala Adrienu Šimotovou, Evu Kmentovou, Věru Janouškovou, Alenu Kučerovou nebo Margitu Titlovou Ylovsky. Tato naše nadcházející

FOTO: KIVA

aukce proběhne 23. listopadu v Praze v Hradební a současně i online na LiveBid.cz.

Co dalšího připravujete na konec sezony?

Čekají nás ještě letos velké změny, protože podzimní 19. aukce bude poslední akce, kterou budeme pořádat na dosavadní adrese v Hradební. Momentálně se pracuje na přípravě nového prostoru, kam se galerie bude přesouvat.

Kde vás nově zájemci o umění najdou?

Zatím mohu prozradit jen to, že zůstáváme v Praze 1. Vzhledem k tomu, že stěhování předchází stavební úpravy, odhadujeme, že bychom mohli otvírat v únoru příštího roku. Těšíme se na nové výzvy, nové spolupráce a nové projekty, které změna lokace přinese.

ETCETERA

O GALERII

Etcetera Art je galerie a aukční dům se zaměřením na prodej českého současného a poválečného umění. V pražské galerii představujeme pravidelný výstavní program. Aukce současného umění pořádáme dvakrát ročně. Příští, již devatenáctá aukce proběhne 23. 11. 2024 live u nás v galerii v Hradební a současně na online platformě LiveBid.cz.

ZAMĚŘENÍ: AUČNÍ DŮM A GALERIE

SPECIALIZACE: poválečné a současné umění
POČTY VÝSTAVNÍCH/AUČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 6/2
PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVJÍCÍHO: 18 %
PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 24 %

ETCETERAART

ETCETERA AUCTIONS S.R.O.

ADRESA: Hradební 3, 110 00 Praha 3
TELEFON: +420 773 511 799, +420 777 074 796
E-MAIL: info@etcetera-auctions.com

www.etcetera-auctions.com

ETCETERA 19
23. LIST 2024

INFO NA ETCETERAART.COM A LIVEBID.CZ

POST-WAR &
CONTEMPORARY
ART AUCTION

ETCETERA ART
HRADEBNÍ 3 PHA

JAN MERTA, ŠPINAVÝ SNÍH, 2013-2014

Galerie Magnus Art zve na výstavu Hráč ze sbírky Leona Tsoukernika

FILLA, TOYEN, ŠTYRSKÝ, MATISSE NEBO KANDINSKIJ. AKTUÁLNĚ SI MOHOU NÁVŠTĚVNÍCI GALERIE MAGNUS ART V PRAŽSKÉM SÍDLE J&T PROHLÉDNOUT SOUKROMOU SBÍRKU LEONA TSOUKERNIKA. TA ZAHRNUJE VRCHOLNÁ DÍLA ČESKÝCH I SVĚTOVÝCH DĚJIN UMĚNÍ. „JE TO UNIKÁTNÍ PŘÍLEŽITOST, JAK SE S TAKOVÝMI DÍLY SETKAT MIMO VELKÉ NÁRODNÍ GALERIE A DOMOVY TĚCH NEJMOVITĚJŠÍCH SBĚRATELŮ,“ ŘÍKÁ VALÉRIE HORVÁTH, SPECIÁLISTKA Z J&T BANKY.

Jaká je letošní sezona v Galerii Magnus Art?

Výstavní program navazuje na naši sérii výstav soukromých sbírek českých sběratelů výtvarného umění a troufám si říct, že právě ty letošní přinášejí mimořádně obohacující pohled do světa sběratelství. Sezónu jsme zahájili výstavou Bejšovec a syn, ve které jsme představili sbírku nejen Jana Bejšovce, ale i jeho dvanáctiletého syna Johana, kterému tatínek od útlého věku vytváří vlastní sbírku. Právě téma dětí a mezigeneračního předávání vášně pro umění veřejnost tentokrát hodně nalákalo.

Aktuálně mohou zájemci v pražském sídle J&T vidět výstavu soukromé sbírky Leona Tsoukernika. Co vše je na ní k vidění?

Když jsem se poprvé na Leonovu sbírku jela podívat, připadala jsem si, jako bych se najednou ocitla uprostřed učebnice dějin umění. Ze všech stran na mě vykukovali Filla, Toyen, Štyrský, ale i Matisse nebo Kandinskij. Odjížděla jsem s pocitem, že kdybych ten den měla možnost pokochat se jen jediným z těchto děl, byl by to skvělý den. A právě tento pocit jsme se pokusili zprostředkovat návštěvníkům výstavy. Architektky Lenka Míková a Natálie Najbrtová se pro tvorbu prostoru inspirovaly otáčením stran v knize, ale i tvarem hracích karet. Každé dílo tak ve výstavě funguje jako samostatné eso, přičemž návštěvníci se mohou pomalu procházet a ze všech stran se jim zjevují další a další umělecké „karty“. Odpovídá tomu samozřejmě i výběr děl, ve kterém nechybí ta nejvýznamnější z české i zahraniční moderny. Kromě jmen, která jsem už zmínila, to jsou třeba Fernand Léger, Auguste Renoir, Jan Zrzavý, ale třeba i Jakub Schikaneder, Adriena Šimotová nebo Damien Hirst.

Jak se zatím v letošním roce daří trhu s uměním?

Jarní aukce přinesly nový historický rekord, a to v podobě Františka Kupky a jeho obrazu Conception/Danae (Početí), který se v dubnu v aukční síni Adolf Loos Apartment and Gallery vydražil za 126,5 milionu korun včetně aukční provize. Je to pochopitelně dobrá zpráva o stavu trhu. I proto, že loni na aukčním trhu došlo k lehké korekci a jeho celkový objem oproti předchozím rekordním rokům lehce poklesl. Trh s uměním ale netvoří jen aukce. Díky datům z našeho J&T Banka Art Reportu víme, že čeští sběratelé nejčastěji nakupují současné umění, které se u nás na aukcích prakticky nedraží. Čísla z primárního trhu, tedy z prodejů přímo z ateliéru nebo skrze galerie, přitom nejsou veřejně dostupná. Snažíme se jeho stav analyzovat skrze Art Report, jehož výsledky za letošní rok budou dostupné příští rok na jaře.

FOTO: HONZA MUDRA

Co dalšího připravujete pro milovníky umění?

Do půlky prosince je v naší galerii Magnus Art přístupná zmíněná výstava Hráč ze soukromé sbírky Leona Tsoukernika. Kromě toho pořádáme komorní výstavy i v našem karlovarském prostoru Display, v krásné historické budově bývalé Sparkasse. Tam představujeme výsledek rezidenčních pobytů mladých českých umělců a umělkyní, kteří přímo v Karlových Varech měsíc pobývají a nechávají se jimi inspirovat. Příští rok nás vedle dalších výstav ve zmíněných galeriích čeká i další ročník oblíbeného Art Index Pop-upu, kde návštěvníkům zpřístupňujeme ta nejčerstvější díla přímo z ateliérů desítek současných výtvarníků a výtvarnic.

GALERIE MAGNUS ART

O GALERII

V Galerii Magnus Art si klademe za cíl představovat hodnotné sbírky, jejichž základem je české, ale také světové umění. Naším záměrem je podpora ambiciózních i začínajících sběratelů. Máme za to, že se nejedná pouze o radost a koníček jednotlivců, ale také o důležitou součást fungování celého uměleckého světa.

ZAMĚŘENÍ: SBÍRKY SOUKROMÝCH SBĚRATELŮ

VSTUPNÉ: ZDARMA

OTEVÍRACÍ DOBA: PONDĚLÍ AŽ SOBOTA OD 12 DO 20 HODIN

M Magnus Art
Galerie J&T Banky

GALERIE MAGNUS ART

ADRESA: Sokolovská 700/113a, Praha 8

E-MAIL: info@galeriemagnusart.cz

galeriemagnusart.cz

Mimořádná umělecká díla v říjnové aukci Aukce aukcí!

Ukončení aukce bude
od 22. do 24. října 2024
na www.aukceaukci.cz

Aukce aukci

**František Foltýn
(1891 - 1976)**

Kompozice (1934)
přiložen písemný
odborný posudek
PhDr. Karla Srpa, na zadní
straně autorský příspěv

**Olbram Zoubek
(1926 - 2017)**

Koré E
přiložen ověřovací
certifikát od
Nadačního fondu
Kmentová Zoubek

**Václav Špála
(1885 - 1946)**

V lese (1941)
na zadní straně autorský
přípis „V. Špála,
V lese, ((1397.))“, přiložen
písemný odborný posudek
PhDr. Karla Srpa

**Adolf Born
(1930 - 2016)**

Tři veteráni -
akvarel (1983)

Vlastimil Beneš (1919 - 1981)

Státek v jižních Čechách (1977)
na zadní straně autorské příspěvy, přiložen
odborný posudek PhDr. Anny Strnadlové

**Pravoslav Kotík
(1889 - 1970)**

Postavy (1944)

**Joža Uprka
(1861 - 1940)**

Žena z Vlčnova
s děčkem
na sv. Antonínku
konzultováno
a kladně posouzeno
MgA. Janem
Benedikem, přiloženo
odborné posouzení

**Jan Zrzavý
(1890 - 1977)**

Dáma se závojem
- Milenci - Meditace -
Hoře - Bolest - Toiletta
(1918)

www.aukceaukci.cz

Pro nezávazné ocenění
nám pošlete fotografie
předmětů na e-mail:
info@aukceaukci.cz či na
WhatsApp tel.: 601 344 355.

Aukce aukcí
Maltézské nám. 474/3,
Praha 1, tramvajová
zastávka Hellichova,
Malostranské náměstí,
parkování přímo
před galerií.

Svoboda úspěchu

KB Premium je
bankovníctví pro klienty,
kteří vědí, kam míří.

S naší službou získáte řadu výhod
včetně svého zkušeného bankéře,
který je vám partnerem pro důležitá
rozhodnutí a pomáhá vám naplňovat
vaše finanční i osobní cíle.

 KB | **PREMIUM**